

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Metinė Prems: \$2.00
Savaitinė Prems: \$0.50
Kanadoje ir M. J. k.: \$2.00
Visose kitose: \$0.50
Prenumerata apmokama iš vieno. Prenumeratos mokesčio mokėjimo vietas: Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription Rates:
In United States: \$2.00
To Canada and Mexico: \$2.50
To all other Foreign Countries: \$3.00
Advertising rates on application. Address:
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Metai XXIII

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 14 d. RUGPJUČIO (AUGUST), 1914 M.

No. 33

Didysis Karas Europoj.

Didysis karas, kilęs Europoj, netoli nužengė, nors žmonių žuvo nemažai. Dabartiniai musiai tai tik besirengimas didelin, is kurio bus galima spėti, kuri pusė ims viršų: dabar to dar niekas, net kariuomenių vadovai, įspėti negali.

Didesnės francūzų pajėgos, vedamos vyriausiojo kariuomenės vadovo, generolo Joffre, įsiveržė Alzatijon, kur gyventojai francūzų patiko kaip išliuosuotojus. Smarkūs musiai buvo prie Altkirch ir Muelhausen. Čia, kaip laikraščiai pagarsino, iš abiejų pusių krito apie 45,000 kariuomenių. Skaitlinė ta, vienok, išrodė net per daug padidinta, nes Alzatijon francūzai negalėjo įsiti labai didelių pajėgų, nes kariuomenė dar ne visa sutraukta į atsakančias vietas. Francūzai reikia pirmiausia sutraukti didesnes pajėgas prie Belgijos ir Luxemburgo rubežių, nes iš tos pusės Francūzija neturi didelių tvirtovių, o vokiečiai, įsiveržę Belgijon ir Luxemburgan, artinasi prie rubežiaus. Juos pirmiausia reikia nuo įsiveržimo Francūzijon sulaukyti. Nuo Vokietijos rubežiaus Francūzija turi kelias eiles didelių tvirtovių: jos kokiam laikui gali vokiečių žengimą sulaukyti, nors jie ir su didesniomis pajėgomis įsiveržtų.

Nuo musio lauko Belgijoj ateina prietaujančios žinios: todėl reikia manyti, kad ir vienos, ir kitos praliekia su teisybe. Belgijoj smarkiausi musiai buvo prie tvirtovės Liege. Čia, jeigu tikėti iš Londono ir Brusels pagarsintoms žinioms, žuvo net kelios dešimtys tukstančių vokiečių. Belgijos karo ministerija garsino net, buk belgams teko apie 100,000 karabūnų ir kelios kanuolės. Bet kad Belgijon įsiveržė tik 125,000 vokiečių, o karėvis turi tik vieną karabiną, tai nužudė 100,000 karabūnų, turėtų tik 25,000 kariuomenių, kiti būtų be ginklių, tokius belgai galėtų per rubežį lengvai atgal išviti, o bet-gi vokiečiai laikosi Belgijoj, nužengė net toliau nuo Liege, jų raitelių patroleis atsirado jau aplinkinėse kitos svarbios belgų tvirtovės Namur. Taigi pasirodė, jog vieni belgai negali įsiveržusių vokiečių ativarinti musų įveikti; vien tvirtovės sulaukė jų žengimą Francūzijos link.

Rusijos caras pasveikino Belgijos kariuomenę pergalėjimui, bet kaip iki šiol tokio pergalėjimo, kuris išliuosuotų Belgiją nuo jo įsiveržusių priešių, nematyti. Vokiečiai lenda vis gilyn Belgijon. Net iš Londono, iš kur paprastai ateina žinios apie vokiečių nepasiekimus, praneša, jog aplinkinėse Fongres girdėt buvo didelių kanuolių šūviai. Vokiečiai mat prie belgų tvirtovės Namur parsigabeno didelės apgulimo kanuoles.

Apie musius prie Liege prietaujančios ateina žinios. Berline gyventojai džiaugėsi ir iškilmingai šventė paėmimą tos svarbios belgų tvirtovės, o Belgijos karo ministerija vis garsina, jog Liege dar belgų rankose ir mėginimai paimti fortus vokiečiams nesiseka, buk belgai nelaisvėn paėmė 17,000 vokiečių kariuomenių. Miestas vienok esąs vokiečių rankose.

Vokietijos karo ministerija garsina, buk iki šiol lygiai susirėmimo su rusais, taipgi su francūzais, neišsikiriant belgų vokiečiams, be jokio išėmimo, visur sekėsi. Bet su rusais ir francūzais iki šiol didesnių susirėmimų nebuvo; patrolei susirėmimai nesvarbūs: patrolei pasiūdo, ir kiekviena grįžta savo puse. Musiai francūzų su vokiečiais buvo vien Alzatijoje, bet ir tie nesvarbūs.

Francūzija pagelbon belgams, siunčia penkis savo kariuomenės

IS LIETUVOS. VILNIAUS GUBERNIJA. VILNIUS.

× Svetimoni ministeris Kaso kreipėsi į ministerių tarybos pirmininką laišku, kuriame išdėstė savo nuomonę apie Valst. Dam. 67-ųjų atstovų sumanytą — steigti šiaur-vakarų pakraštų universitetą.

Kaso aiškina, jogei tas sumanytas jau buvo svarstytas 1908 ir 1909 metais, svarstant apskritai naujo universiteto Rusijoj klausimą. Ir tada, girdi, buvo pripažinta, kad artumas Peterburgo, Dorpat, Rygos ir Varšuvos augstinųjų mokyklų kur-kas geriau aprūpinęs šiaur-vakarų pakraštį, negu esąs tuo žvilgsniu aprūpintas žiemų rytų pakraštis; todėl pastarojoje ir esąs įsteigtas Saratovo universitetas. Per tuos keturius metus sąlygos neatsimainiusios. Be to, viename susirinkime, birželio 10 d. 1911 m., jam pačiam pirmininkaujant, esą nutarta, jog šiuo laiku augstinios mokyklos reikalingiausios yra sekančiose vietose: 1) Augstiniojo uolios mokykla Samaroje, 2) Augstiniojo kalnų mokykla Ekaterinburge ir 3) Medicinos fakultetas Rostove prie Dono.

× "Aušra" rašo, jog neskytko girdėti nuo vilniškių lietuvių, kad jų kortelės su lietuviškais parašais esti atplėšinėjamos nuo durų. O kun. Steponavičius sako, kad durys jo namo, nuo nuolatinio kortelių primušimo vietos atplėšty, išrodė lyg nušaudytos. Spėjame, jog tai lenkininkų darbas.

× Pranešama, kad Vilniaus gubernijoje gijos labai dega. Tarp daugelio kitų vietų, gijos dega Užuose, Vileikos apskrityje, Tukatos dvare, Baronovo dvare ir t. t. Pastarojoje vietoje sudegė 70 dešimtinų. Aštuoniolika varstų nuo Pabrado miesto sudegė apie 80 dešimtinų. Nuostolio esą suvirš 60,000 rub.

× "Liet. Žin." rašo, kad jų redakciją aplankė jaunas lietuvis, kuris, atitarnavęs Žitomiruje kariuomenę, grįžo į Telsių apskritį. Kelionę nuo Žitomiriaus iki Vilniaus, 844 varstus, netyrėdamas nei skatiko kišenių, suvalkščiojo pėščias. Buty baigęs kelionę pėščiomis, bet, kadangi batai būvę višišiai nuplyšę, negalėjęs toliau eiti. Vilniečiai vaikina visą kuo reikalingu aprūpinę ir išleidę traukiniu namon.

× Šių metų pradžioje visose Vilniaus gub. pradinėse mokyklose buvo 35,221 vaikų ir 13,425 mergaitės, iš viso 48,646 žm.

× Vilniaus gubernijoje, kaip praneša "L. Z.", javi šimet užderėjo vidutiniskai, išsikiriant Vileikos apskritį, kur derlius rastos.

× Valstiečiams nutarus, Vilniaus gub. uždaryta 52 privatinės gydybos įstaigos ir 11 monopolijų.

× Pačiame Vilniaus mieste esą 40 monopolijų ir 100 privatinių įstaigų svaiginantiems gerimams parduoti: tie tik pat yra ir slapty įstaigų; prageriama apie pustrčio milijono rublių kasmet.

× Liepos 14 d. apsilankė Vilniuje p. L. Silkas, kuris pragyvenęs 12 metų Piet. Afrikėj, neseniai atvažiavo. Lietuvių. Afrikėje jis mokino vienos Kongregacijos mokykloje vaikus dailystės. Ponas Silkas nori apsigyventi Lietuvoje ir uždėti amatų mokyklą.

× Vilniaus lietuvių 2 kl. mokyklos 1913-14 metų apyskaita. Per šiuos metus mokyklą lankė 73 mokiniai — 31 berniukas ir 42 mergaitės. Iš viso per metus iš mokyklos 18. Tokiu būdu kvotinių sulaukė 55 mokiniai. Vakarinioje kursuose, kurie yra prie tos pačios mokyklos, mokėsi šimet 48 mergaitės — iš jų baigė mokyklą 14 mergaitių. Mokyklos palaikymui buvo įplaukų, draugų ir liksiais nuo perėitų metų pinigais, 1,205 rub. 66 kap. Išleista gi per

šiuos metus 1,143 rub. 66 kap. Tokiu būdu liko kitiems metams dar 62 rub. 21 kap.

LABANORAS (Vilniaus gub.). Liepos 9 d. tapo čia panaikintas monopolis. Ta pačią dieną išgabeno dar kelis vežimus neparduotos degtinės iš Labanoro.

SIRVINTAI (Viln. gub.). Liepos 12 d. iškilio gaisras Sirvintų miestelyje. Sudegė tvartai ir dvi ožkos.

KALESNINKAI (Viln. gub.). Čia, kaip rašo "Aušra", labai įėjomadon piršlystės. Nekurie vokiečiai sau nuo 18 metų pradeda važinėti piršlyse ir beveik kas su batą pas naujas panas.

KAUNO GUBERNIJA. KAUNAS.

× St. Šimkaus paskaita-koncertas, buvęs Kaune liepos 2 d., pasisekė kuopnikiausiai. Publikos buvo pilna salė. Tik publika, anot "L. Z." korespondento, likusi nepatenkinta p. K. Petrausko pasielgimu, kuris nors buvo prizadėjęs dalyvauti koncerte, vienok neatvažiavo.

× Pastaruoju laiku pastebėta, kad Nemunė vanduo žymiai nusekė. Tas labai kenkia garlaivių komunikacijai tarp Kauno ir Jurbarko.

× Pas Naujajį atvedė keturių metų vaikų J. Astrauskį, mokantį jau skambinti. Vaikas, kaip galima buvo suprasti, yra apdovanojtas gabumu skambinti.

× Pramonės ir prekybos ministerija mano sujungti Nemuną su jūra, kad išvengus keliamio vandeniui per Prusų. Tuomet Rusijos pasilikty nemažai pinigų, kuriuos dabar reikia sumokėti vokiečiams už prekių pervežimą.

× Šančiuose liepos 11 d. nuskeno 18 metų M. Salmytė; liepos 12 d. nuskeno ten pat, girtas besimaudydamas, bet kitas žmogus. Abiem čia paskendusių skaičius gana didelis šimet.

× St. Juozapo dr-ja įsivinko rusų valdybon; pirm. kun. Kleb. Stakauskį, reviz. komisijos nariu. Pridotą ir valdybos kandidatu Parnaj — gubernatoriaus jūjų taiknų nepatvirtino. Dr-ja turės išaujo perinkti valdyba.

× Liepos 6 d. Nevėžyje prigėrė nekuriš Šilis, 29 metų amžiaus lietuvis.

× Žemaičių vyskupas Karevičius išvažiavo Ryman. Priežastis tos kelionės yra jo susidurimas su Arcyviskupu Kliušinskiniu. Mat viename kolegijos susirinkime buvo svarstomas Vitebsko, Lyvų ir Peterburgo latvių skundas, kad arcyviskupas juos lenkins per bažnyčią. Susirinkimas pripažinęs, kad latvių skundas esanti be pagrindo. Kolegija atsakė sugrąžinti latviams jų kunigus. Vyskup. Karevičius nesutikęs su tokiu nusprendimu ir įrašęs savo nuomonę.

Todėl Vatikano svetimų dalykų stats—sekretorius Merri-del-Val, parašė Karevičiui laiską ir pakvietė jį popiežiaus vardu Ryman duoti savo paaiškinimus dėl tos bylos.

Lenkai reakcionieriai buvo padavę skundą ant Karevičiaus, kad jis einas prieš lenkus kunigus ir jiems vietas atimams. Dėl to skundo apie 360 kunigų įvairių tautų, nesikiriant ir lenkų, parašė vysk. Karevičiui adresą, protestuodami prieš užspūdinėjimus ant jo ir išreikšdami jam pilną užuojautą.

× Žemės ukio departamentas paskyrė Kauno gub. ukės reikalams 900 rb. pašelpo. Iš šitų pinigų rengiamos ukininkų ekskursijos ukio reikalais.

× Liepos 13 d. Vyskupo Karevičiaus tapo atidengtas metinis "Sv. Kazimiero" Dr-jos susirinkimas. Iš paduotų Valdybos atskaitų matyti, kad Dr-ja 1913 metuose turėjo narių 10,872. Draugijos turtais tais metais siekė 61,013 rub. 20 kap. Iš jų pinigų 20,000 suvirš

deda iš dalinio kapitalo, 22,000 rub. susidarė iš amžinių narių įnašų, likusieji gi 17,013 rub. 29 kap. susideda iš metinių Dr-jos narių mokesčių, iš sutaupintų Valdybos pinigų už prenumeratą ir iš visų kitokių įplaukų.

Dr-jos išleista 1913 m. 22 knygi — 191,750 egzempliorių. 1914 m. valdybon išrinkti: kun. prel. Dambauskas, išdininku kun. Dogelis, valdyb. nariu kun. Janusevičius.

× Percitais mokslo metais "Motinėlės" stovis buvo šoks: įplaukų draug su likusiais nuo Naujų Metų pinigais, buvo 3,212 rub. 23 kap.

Išlaidų iš viso buvo 1879 rub. 92 kap.

Kitiems mokslo metams liko kasose 1,332 rub. 31 kap. "Motinėlės" pašalpa naudojosi 18 augstinųjų mokyklų lankytojų. Jų gautas paskolos siekia nuo 30 rub. iki 300 rublių.

KUFISKIS. Dėlei sausumos, rugiai dar nesubrendę, jau sudžiūvo. Skubinausi todėl kirsti. Apie linkę labai smarkiai dega durpinės, kurių jokių būda esą negalima užgesinti. Kuosėnų sodžiuje bijomasi, kad neužsidegtų rugių laukas, visai arti prie durpių stovs.

Sudegė čia P. Malinausko triobėsiai, visai nauji. Apie linkę dvesia didelis skaitlis galvijų.

ROKISKIS. Išdegė suvirš 50 dešimtinų grafo Przedzieckio Vyžunkos miško. Nuostoliai gali siekti 100,000 rub.

UTENA, Ukm. ap. Prigėrė čia ežerą jannas 21 m. vaikas Blažys. Pripažinta, kad vandenyje užtikto jį paralyžius.

Vaziuodamas namon į Papiškį, pasimirė vežime Konst. Sunkišis, 30 m.

SETA, Ukm. ap. Labai krinta čia gyvuliai, ypatingai raguočiai.

PANEVŽYS. Nuo liepos 1 d. čia pradėjo cirti savaitinis laikraštis rusų kalboje "Naš Kraj" (Mūsų kraštas). Laikraštis stato savo tikslu visapusiškai gildinti ir nuvesti mūsų krašto reikalus.

× Per devynis metus Panevėžio mokytojų seminariją tebaigė vos 16 lietuvių. Apie 10 lietuvių dėl įvairių priežasčių turėjo aplėisti seminariją nebaigę. Šiuomi laiku seminarijoje tik keturi lietuviai tesama.

NAUJAMIEŠTIS (Pan. pav.). Liepos 11 d. žemiečių viršininkas nagrinėjo sekančią bylą, kilusią dėl sekančių priežasčių.

Čia nuo vasario 21 d. iki kovo 14 d. buvo gyvulių auginimo ir pienininkavimo kursai. Jų paminėjimui kursistai sumetė 10 rub. aukų Tautos Namams ir paskutinę kursų dieną surengė šeimynišką vakarėlį. Kadangi vakarėlis parengtas buvo kursų bute ir kadangi jį užkviesti buvo tik kursistų giminės be jokio užmokesnio, tai kursistai nei neprašė valdžios leidimo. Vaidinimui baigianties, salėn įsiveržė urėdninkas su sargybinais, sulaukė vaidinimą, surašė visus buvusius tenai žmones ir buvo užvesta byla. Dabar 13 kaltinamųjų nuteista arba 2 rb, arba atsedėti po 1 dieną. 11 išteisinta.

× Naujamiestyje, "Baivybės" skyrius parengė liepos 7 d. gegužinę. Viskas ejo gerai. Tik pavakary atsirado įkaušusių žmonių. Pasirodė, kad bufete parduvinėta alus ir vynas.

UKMERGĖ. Liepos 12 ir 13 d. Kauno Ukiskos Dr-jos vietinis skyrius surengė arklų ir galvijų parodą. Parodoje buvo taipgi ir smulkiųjų naminių išdirbinių skyrius. Afios buvo atspaudintos rusų, lenkų ir lietuvių kalbose. Tik apskelbimas liet. kalboje, buvo žymiai sutrumpintas ir parodą labai daryta kalba.

RASEINIAI. Liepos 7 d., ačiu triusiu dvarininkės Pržaisauskienės ir jos sesers — p-lės Stancivaitės, buvo parduvinėjama R-nių Labdarių Dr-jos nauda gėles. Gėlių parduota apie 8,000. Pinių gy surinkta 840 rub. Rengejos susilaukė garsių padėkų.

YLAKIAI (Telsių aps.). Čia tapo įvykintas valstiečių nutarimas, kad šventadieniais būtų uždaryti monopolis, aludės ir Vartotojų Dr-jos "renskovų pogrė." Todėl tai šimet, nedidėliais ir per atlaides netik kad apsieinama be mustinių, bet ir girti mažai tematyt. Nekurie aludininkai žada net aludes uždaryti: apyvarta, girdi, labai sumažėjusi ir pragyventi nebū galima.

MAŽEIKIAI (Šianlių aps.). Pranešama, kad kalbama čia, jog nuo Naujų Metų busią uždaryti traktierius ir aludės. Jų užlaikytojai labai nusiling.

TRAUPIŠ (Kauno gub.). Liepos 3 d. Alūkėnų sodžiuje, savo klotime pasikūrė ukininkas Blaždis. Spėjama, kad priežastis sauzdystės buvusi — susikirtimas, nes ne daug laiko prieš tai mirusi umai jo pati. Gričieje rasta palikta jo ražančius ir škaplieriai. Blaždis ketvertas vaikų paliko be globos, kadangi artimų giminų nėra.

LYGUMAI. Ukinkas Dauksa, turintis apie 40 des. žemės, vietiniame traktieriuje ištraukė iš kišenės Juozapaičių, ukin. Atmondiečių kaimo, 2r. 40k. sučiuptas ant karstų pėdų. Dauksa prisipažino ir prie liudininkų sugrąžino pinigų.

TAURAGYMAI (Kauno gub.). Sudegė Alksniškių viensėdis keliolikos triobos. Užkrėtė per neat-sargumą, bites berukydami.

TELSIŲ pavieta (Kauno gub.). Kauno banko skyrius nupirko du dvarus: "Felisberga" ir "Didžiuosius Judeikius". Abu tie dvarai randasi netoli Mažeikių, kur yra pravoslavų cerkvė. Bankas mano pasodinti juose 41 rusų šeimyną — Felisberge 14 ir Judeikiuose 27, uodašimčių laikraštis "Litov. Rus." pataria įtaisyti cerkvę pačiame Judeikių dvare.

BIRŽAI (Kauno gub.). Sv. Jono dionoje Biržuose buvo apvaikštinėjimas kun. kleb. Juoz. Rumkevičiaus 50 metų kunigystės jubilėjus. Tarpe kitų jubiliatą pasveikinus ir žydų delegacija hebraiška kalba ir paukavo jam bibliją si-dabrinėje aptaisoje.

SUVALKŲ GUBERNIJA. × Suvalkų gub., kaip pranešama; daugelyje vietų upės ir netekniamie vandenys vėl atsirado labai daug vėžių, kurie buvo išnykę nuo 1887 metų.

NAUMIESTIS. Sekdami "L. Z." mes aną savaitę rašėme, kad Dr V. Kudirkos kapą prižiuri O. Baltrušaitienė. Dabar tame pačiame laikraštyje rašoma, kad esama, apart jos, dar daugiau žmonių, tuom dalyku besirūpinančių.

SAKIAI. Gailionių sodžiuje kijo gaisras; sudegė 14 namų, 1 arklys, 1 jautis, 1 žąsų ir 7 vištos. Nuostoliai siekia 12-27 utkstancius rublių.

VILKAVISKIS. Šioje apielinkėj, kaip paduoda "L. Z." koksai tai "Tyg. Suw" korespondentas išskaitliavęs, kad ten peis per 8 metus pridribusios nuostolių bent po 20 rub. nuo margo.

SINTAUTAI (Sav. gub.). Pakilus bangai uždarinėti girtuoklystės įstaigas, nutarta ir čia uždaryti monopolis ir viso

Užsilaikyti kasdieninį

"LIETUVOS" priedą apie karą.

Skaitlykite apie jį ant 6 puslapio.

Iš Karo Lauko.

Londonas, rugpj. 7 d.—Gauta šia žinia, buk angliskas laivynas užpuolė vokišką ant Šiaurinių jūrų ir vokiškus laivus nustumė prie Hollandijos krantų. Vėlesnės žinios paduoda, buk visi vokiški laivai tapo paskandinti, o anglai nužudė vieną laivą. Žinia ta vienok pasirodė neteisinga.

Buenos Aires, Argentina. Laikraštis "La Prensa" pagarsino žinią, buk, Vokietijos cesiorini prišakius, Berline sušaudyta šimtas socialistų parlamento atstovų, o tame ir jų vadovas Liebknecht. Bet žinia ta negali būti teisinga; tas negalėtų atsitikti ypač dabar, kilus karui. Parlamento atstovai yra tai žmonių atstovai; už socialistų partiją vien suaugusių vyrų balsų paduota 4 milijonai; drauge su vaikais, moterimis ir nebalavusiai, socialistų Vokietijoje galima skaičiuoti apie 10 milijonų ant 68 milijonų visos Vokietijos gyventojų. Nepriešankus Vokietijos valdžiai yra: 4 milijonai lenkų, 2 milijonai francūzų ir pusė milijono danielių (lietuviai), nors Vokietijos valdžios taip jau skriaudžianti kaip ir lenkai, yra didesnę dalį didesni Vokietijos kaizerio garbintojai už pačius vokiečius. Prūsų lietuviai, bent jų dauguma, bučiuoja padus didžiausio savo skriaudėjo. Jeigu ištikro Vokietijos darbininkų parlamento atstovai būtų sušaudyti, tas jų rinkėjus taip suerzintų, kad jie laike karo galėtų sukilti, o prie jų, be abejonės, sukiltų visi Vokietijos skriaudžiamieji gavalai: darbininkai, lenkai, francūzai ir danai. Butų tai Vokietijos galas.

Paryžius, rugpj. 6 d.—Vokietiai, sumušti belgijonų prie Liege, gavę pastiprinimą ir didelės kanuoles, atnaujino mušį ir po kruvinam mušui apvaldė du fortus. Kiti portai dar ginasi, bet, kaip mano, bus paimti, nes mušinis stovja 45,000 vokiečių prieš 25,000 belgijonų. Jeigu belgijonai turės atiduoti vokiečiams Liege, tai jie tokį jau vokiečiams trukdymą parengs prie tvirtovės Namur, kuri yra dar drutesnė negu Liege. Čia belgams gali ateiti pagelbon francūzai ir anglai. Prie Liege vokiečiai nužudė apie 15,000 kareivių.

Manila, rugpj. 7 d.—Čia gauta žinia, jog prie Čingtau, Chiuno, traukėsi mušis tarp dalies anglis ir vokiško laivynų. Kaip mušis pasibaigė, nežinia.

— Iš Tokio praneša, buk Džiamjame okeane vokiškajiem kariskieji laivai pagavo rusišką liuosnorių laivyno didelį garlaivį.

Berlinas, rugpj. 6 d.—Rusiškajiem raiteliai (turbūt kazakai) peržengė Prūsų rubežius, bet prie Soldau tapo vokiečių sumušti ir atgal išvyti. Kita raitelių dalis, taipgi peržengusi rubežius, ties Regensburgo tapo atgal Rusijos pusėn išvyti.

Londonas, rugpj. 7 d.—Britiškam kanale angliskie kariskie laivai užtiklo minas dedant vokišką kariską laivą "Koenigin Luise" ir jį paskandino. Iš jo įgulos, 130 žmonių prigėrė; išgelbėta tik 50.

Rymas, rugpj. 8 d.—Atėjo čia iš Montenegro sostinės Cetinijos žinia, buk Austrijos kariūmenė užėmė Serbijos miestą Niš, kur tapo perkelta Serbijos sostinė. Žinia ta, rodos, nepatvirtinta, bet kad atėjo iš Montenegro, tai jai galima tikėti: montenegrinai greičiau slėptų serbų nepasisekimus, negu leistų žinias apie nebuvusius nepasisekimus.

Londonas, rugpj. 8 d.—Čia gauta žinia, jog telgrafiskai susinešimai Brussels su Liege liko si pertraukti.

Berlinas, rugpj. 8 d.—Francūzų kariūmenė iš tvirtovės Belfort įsiveržė į Alzatiją ir užėmė kelis miestus, bet prie Altkirch tapo sulaukyti ir turėjo Belfortan grįžti.

Paryžius, rugpj. 8 d.—Francūzai, įsiveržę Alzatijon, užėmė miestą Altkirch, turintį 4,000 gyventojų. Vokiškajiem kariūmenė pabėgo į tvirtovę Muelhausen. Bet francūzai ir tą užėmė. Mušiose puolė 45,000 kareivių: 30,000 vokiečių ir 15,000 francūzų. Paskutinės žinios praneša, kad vokiečiai išvyjo francūzus atgal.

Londonas, rugpj. 8 d.—Naujas Anglijos karo ministris, lordas Kitchener, pareikalavo tuoj 100,000 naujų kareivių. Tokį skaitlių Anglijoj nesunku surinkti, nes visi anglai nori prieš įkriejusius įtėms vokiečius stoti. Londonas išrodo kaip kariūmenės stovyklas.

New York. Gauta čia žinia, jog vokiškasis torpedų laivynas, įlankoj upės Humber, Hollandijoje, užpuolė angliską karo laivyną ir 4 angliskus laivus paskandino.

Anglijos laikraščiai kviečia Italiją išsižadėti neutraliskumo ir prisidėti prie Anglijos ir Francūzijos, prisidėti tokiu būdu prie išnaikinimo Europos ir žmonijos priešo, taigi Vokietijos.

Paryžius, rugpj. 8 d.—Francūzų išlipo pirmutinis transportas angliskos kariūmenės ir pasidavė vadovystei francūzų aficerų. Bet kokiam Francūzijos porte išlipo anglai, to negarsinama.

Londonas, rugpj. 8 d.—Austrijos kariūmenė prie Rumunijos rubežių įsiveržė Rusijon, taigi, turbūt Bessarabijon. Išdegino Rusijos pusę daug kaimų.

Copenhagen, rugpj. 8 d.—40,000 vokiškų kareivių Finlandijoje, mieste Ekenaso, išlipo ant kranto. Rusija, tikėdama finų sukilimo, Finlandijoje apšaukė karo laiko teises. Bet ar finai eis išvien su vokiečiais, nežinia. Jeigu Finlandijon įsiveržtų švedai, su jais būtų išvien ir finai ir Finlandija prieš Rusiją sukilų. Vokiečiai nuo Ekenaso traukia prie Helsingfors, o nuo čia mano traukti Peterburgan.

Lisbona, rugpj. 8 d.—Portugalijos valdžia pagarsino, jog dabartiniame dideliame Europos kare Portugalija prie Anglijos prisideda ir Anglijai paveda visą savo žemės kariūmenę, o už tai Anglija apsimą apginti Portugalijos pakrantes.

Paryžius, rugpj. 8 d.—Gauta čia žinia, jog vokiškas kariskos laivyno skriaudulis "Augsburg", kuris bombardavo Liepą, tapo rusiškų torpedinių laivelių paskandytas.

Rusiškas kariskas laivas pagavo didelį Austrijos prekių laivą "Stella".

Portugalijos kariskas laivynas tapo mobilizuotas, ir jis veiks drauge su Anglijos ir Francūzijos laivynais.

New York, rugpj. 8 d.—Angliskas garlaivis "Olympic" ir belgiškas "Vaderland", turintis iš Amerikos Europon gabenti atsargos kareivius, gavo paliepimą iškelti laukui kelionę Europon. Neišplaukė ir garlaivis "Anna", gabenantis į Marsliją francūziskus atsargos kareivius. Laivai tie turi kelis tukstančius Europos kraštų atsargos kareivių.

London, rugpj. 7 d.—Britiškam kanale angliskie kariskie laivai užtiklo minas dedant vokišką kariską laivą "Koenigin Luise" ir jį paskandino. Iš jo įgulos, 130 žmonių prigėrė; išgelbėta tik 50.

Rymas, rugpj. 8 d.—Atėjo čia iš Montenegro sostinės Cetinijos žinia, buk Austrijos kariūmenė užėmė Serbijos miestą Niš, kur tapo perkelta Serbijos sostinė. Žinia ta, rodos, nepatvirtinta, bet kad atėjo iš Montenegro, tai jai galima tikėti: montenegrinai greičiau slėptų serbų nepasisekimus, negu leistų žinias apie nebuvusius nepasisekimus.

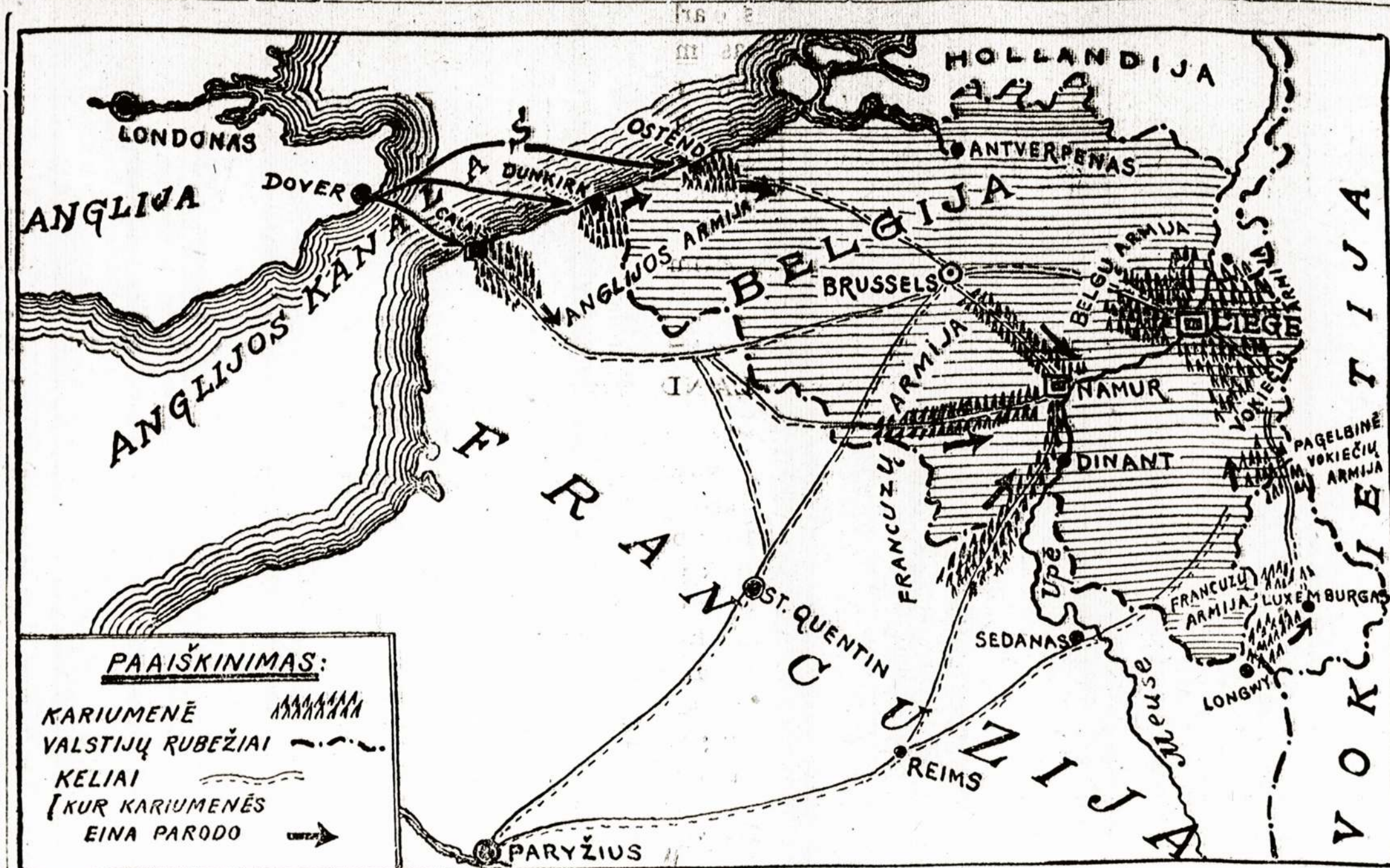
Londonas, rugpj. 8 d.—Čia gauta žinia, jog telgrafiskai susinešimai Brussels su Liege liko si pertraukti.

Berlinas, rugpj. 8 d.—Francūzų kariūmenė iš tvirtovės Belfort įsiveržė į Alzatiją ir užėmė kelis miestus, bet prie Altkirch tapo sulaukyti ir turėjo Belfortan grįžti.

Paryžius, rugpj. 8 d.—Francūzai, įsiveržę Alzatijon, užėmė miestą Altkirch, turintį 4,000 gyventojų. Vokiškajiem kariūmenė pabėgo į tvirtovę Muelhausen. Bet francūzai ir tą užėmė. Mušiose puolė 45,000 kareivių: 30,000 vokiečių ir 15,000 francūzų. Paskutinės žinios praneša, kad vokiečiai išvyjo francūzus atgal.

Londonas, rugpj. 8 d.—Naujas Anglijos karo ministris, lordas Kitchener, pareikalavo tuoj 100,000 naujų kareivių. Tokį skaitlių Anglijoj nesunku surinkti, nes visi anglai nori prieš įkriejusius įtėms vokiečius stoti. Londonas išrodo kaip kariūmenės stovyklas.

New York. Gauta čia žinia, jog vokiškasis torpedų laivynas, įlankoj upės Humber, Hollandijoje, užpuolė angliską karo laivyną ir 4 angliskus laivus paskandino.

ŽEMELAPIS BELGIJOS IR APLINKINIŲ ŠALIŲ.

Nuo to laiko, kaip šis žemėlapis buvo pieštas, armijų judėjimai au šiek tiek persimaiė. Vokišką armiją prie Liege apėjo augė aus Liege ir nori persimušti tarp miesto Brussels ir tvirtovės Namur. Prasidėjo jau mušis apie tą vietą kur yra keltas nuo Brussels į Namur. Kitas mušis gali iškilti bile v landą apie Longwy Garsus Waterloo laukai yra žemiaus Brussels, kur žodis "armija".

kareivių, norinčių Vokietijon karan keliauti. Iš sumity galima būtų suorganizuoti cėlą kariūmenės regimentą.

Brussels, rugpj. 8 d.—Laikraštis "Le Peuple" pagarsino, jog Liege aplinkinėse nelaisvėn pamtų vokiečių tarpe yra Vokietijos cesioriaus artimas giminaitis, kunigaikštis Jurgis, vadovas vokiečių raitelių regimento.

Paris, rugpj. 8 d.—Išlipo Belgijoj ir Francūzijoje, portuose Ostende, Calais ir Dunkirkio 20,000 angliskų kareivių pagelbon vokiečių užpuolėms belgams.

Washington, D. C. Čia atėjo žinia, buk vokiečiai užėmė Varšavą, o Austrijos kariūmenė Lubliną. Bet žinia tai ir Washington niekas netiki.

Belgradas, rugpj. 7 d.—Prie Obrenovac, Serbijoj, buvo smarkus mušis Austrijos artilerijos su serbais, bet serbų šūviai priverė Austrijos kanuoles nutolti. Ant mušio lauko austrijokai paliko dvi pagadyti kanuoli.

Vancouver, rugpj. 7 d.—Kanaados ministerių taryba prisakė visiems vokiškiems konsuliams, į 48 val. išsinešinti iš Kanados, kuris visą tolesnį karą gali vienon pusėn pakreipti. Čia buk surinktas svarbiausias pajegos vėdantių karą vakarų tautų ir Austrija čia taipgi gabena savo kariūmenę. Vokietijos cesiorius iškelia prie kariūmenės Alzatijon.

Paryžius, rugpj. 7 d.—Buęs Francūzijos ambasadorius Berline, Cambon, pagarsino, jog jam išvažiuojant iš Berliino, lydekis jį iki Danijos rubežių vokiškos kariūmenės majoras pareikalavo nuo jo 3,600 markių kyšio.

Paris, rugpj. 7 d.—Francūzai peržengė Vokietijos rubežius ir užėmė miestus Pic ir Moyenne, Alzatijoj.

Berline, žmonių minios susirinko prie Anglijos ambasados, išardė prie jos puikų trotaurį ir išdaužė langus.

Plymouth rugpj. 7 d.—Angliskis skriaudulis "Vendictive" ant jurių pagavo didelį vokišką garlaivį "Schlussen", kuris plaukė iš Australijos Bremen ir nieko apie karą nežinojo.

Seattle, Wash., rugpj. 5 d.—Du povandeninių torpedinių laivų, padirbtu Chili republikai, pirkto Kanados valdžia karui su Vokietija.

Peterburgas, rugpj. 5 d.—Baltiko pakrantėse, tarp Klaipėdos ir Liepajos, pasirodė 19 vokiškų kariskų laivų. Rusiškajiem kariskieji laivai suėmė daug buvusius Juodosios jūros vokiškų prekių laivų.

Stockholm, rugpj. 7 d.—Čia gauta žinia, jog rusiskas kariskas laivynas tapo vokiškojo laivyno uždarytas Finiškoj jurių kojoj, o miestai Revel, Liepą ir tvirtovė Sveaborg buk tapo paimta. Bet bent apie paimimą taip svarbių tvirtovių kaip Re-

vel ir Sveaborg reikia abejoti.

Niš, Serbija. Rugpj. 9 d. iš Serbijos iškelia Vokietijos ambasadorius. Atstovauti Vokietiją Serbijoj apsiėmė pagarsėjęs netaktiškuu Suvenytų Valstijų ambasadorius čechas iš Chikagos, Vopicka.

Atėnai, rugpj. 9 d.—Skaitlinga turkų kariūmenė renkasi prie Ferejih, prie Bulgarijos rubežių. Mano, kad Bulgarija sutarė su Turkija ir mano laike dabartinio karo užpulti drage Grekiją, ar Serbiją.

Londonas, rugpj. 9 d.—Vokietijos valdžia pranešė Amerikos ambasadoriui, jog visuose Vokietijos portuose, yra padėtos minos. Ir Britiškame kanale esančios minos, bet Amerikos ambasadorius nežino, kas jas ten pradėjo. Laivai todėl turi plaukti labai atsargai.

Peterburgas, rugpj. 9 d.—Rusijos rubežiuose sargyba ties miestu Strij, Galicijoj, įsiveržė rubežių, bet Austrijos kariūmenės patrolės tapo atgal išvyti.

Londonas, rugpj. 9 d.—Korespondentas laikraščio "Daily Mail" užtikrina, jog šiose dienose prie Sveicarijos ir Francūzijos rubežių turės atsitikti didelis mušis, kuris visą tolesnį karą gali vienon pusėn pakreipti. Čia buk surinktas svarbiausias pajegos vėdantių karą vakarų tautų ir Austrija čia taipgi gabena savo kariūmenę. Vokietijos cesiorius iškelia prie kariūmenės Alzatijon.

Brussels, rugpj. 9 d.—Francūzų, anglų ir belgų kariūmenės kruvon susijungė. Atėjus francūzams Alzatijon, pasirodė, jog jos gyventojai neužmiršo, jog tvėrė vieną su Francūzija viešpatystę. Jie karštai sveikino francūzus kaip savo išliuosuotojus. Sumušimas vokiečių turi didelę moraliską svarbą; tikimasi, jog dar keli vokiečių nepasisekimai Alzatijoj ir žmonės prieš nekenčiamus vokiečius suklis.

Londonas, rugpj. 9 d.—Šiaurinėj daly vokiškos valdybos Tago, Afrikaj, pasirodė francūzai. Pietinė valdybos dalį užėmė jau anglai.

Rymas, rugpj. 9 d.—Atėjo čia žinia, buk tarp serbų kariūmenės apsiėmė, ir gal tik atsinaujino, siautusi laikė karą su Turkija cholera. Siatų jį prieš karą Rusijoj, Podolians gub., kuri juk netoliausiai nuo Serbijos, o epidemijos nežinuri viešpatystę rubežių.

Brussels, rugpj. 9 d.—Paupiuose Maas, Belgijoj, buvo gana smarkūs susisūsimai vokiečių ir francūzų patrolių. Vokiečiai tapo įveikti.

Laikraščiai praneša, jog belgai nuo vokiečių, paėmė 100,000 karabinių. Skaitlius tas vienok gali būti perdėtas.

Londonas, rugpj. 8 d.—Kadangi laikraščiai, negalėdami, dėl aštrios cenzūros, gauti teisingų žinių, griebia visokias paskalas ir melagingas žinas, tai Anglijos

valdžia įrengė biurą, iš kurio laikraščiai galės semti karo valdžios teisingas žinias. Bet kad tos žinios bus vis-gi nepilnos, nes pilnų karo vedėjai neeis, tai jos negalės užganėdinti laikraščių ir jų skaitytojų; per tai ir biuras neužkirs kelio melagingoms žinioms.

Falkenton, Anglijoj, rugpj. 9 d.—Suėmė čia 200 norinčių iškeliauti vokišką atsargos kareivių. Tuom tarp juos kalėjimam pasodino. Southampton suėmė 50 vokiečių, norinčių iškeliauti.

Peterburgas, rugpj. 9 d.—Po smarkiam mušiu, peržengusi rubežių Austrijos kariūmenė užėmė miestą Andrejavą, Kelco gubernijoj, ir muitinę Kadzilovo.

Londonas, rugpj. 9 d.—Ineje gelbėti belgus francūzai Belgijoj greitai žengia priešakin, o vokiečiai ant visos linijos prieš juos atgal traukiasi.

Berlinas, rugpj. 8 d.—Francūzų gyvenančius vokiečius įsijuntė į vakarus darbuotis prie laukų nuvalymo, nes, mat, vyrai francūzai visi karą išėjo.

Londonas, rugpj. 8 d.—Dalis angliskos kariskos laivyno užėmė vokišką portą, vokišką Tago žemės valdybą, Afrikaj. Tokiu būdu karas jau ir Afrikon persikėlė.

Antwerpen, rugpj. 9 d.—Belgijos valdžia konfiskavo buvusius karus portuose 34 vokiškus garlaivius.

Londonas, rugpj. 10 d.—Iš Liege ateina prieštaraujanti žinios; ateinančios iš Berliino garsina, buk vokiečiai tą miestą užėmė, belgai vienok tai užgina ir užtikrina, jog fortai dar vis ginasi.

Vokiškos raitelių patrolės pasirodė Dinant aplinkinėse, i pietus nuo belgų tvirtovės Namur.

Berlinas, rugpj. 9 d.—Iš čia svetiant vokiečių paleista sekanti žinia: "Liege yra mūsų rankose. Apie 4,000 belgų nelaisvių siunčiama Vokietijon. Apie "mūsų nuostolius vėliaus bus pagarsinta, kada bus surinktos teisingos žinios".

Vokietijos kariūmenė suėmė 3 automobilius su auksu, kuri mėginta Rusijon per rubežius pergabenti ir tuos gana didelius pinigų, kelių milijonų doliarų vertės, konfiskavo.

Tris mylios nuo Tilžės buvo susirėmimas rusiškos infanterijos perėjusios rubežių, su vokiškais atsargos kareiviais. Rusai tapo per rubežių atgal nuvyti.

Brussels, rugpj. 9 d.—Mieste Verviers vokiečiai atstatė nuo vietų belgus valdininkus ir jų vietose pasodino vokiečius; suėmė ir miesto majorą ir jo vieton pasodino vokiečių.

Rymas, rugpj. 9 d.—Austrijos kariskie skriauduliai bombardavo Montenegro portinį miestą Antivari, ir išgriovė ten buvusią bevielinio telegrafo stotį ir išgriovė daug triobų ir dirbtuvių.

Brussels, rugpj. 9 d.—Žengi

mas Belgijoj vokiečių pasitovė; priešingai, jie traukia atgal savo priešakin nusišūmusios kariūmenės dalis prieš dideliame skaitliu je persikėlusius per upę Maas francūzus. Francūzai ir belgai dabar priešakin traukia.

Rusijos caras pasveikino Belgijos karalių dėl jo kariūmenės smarkaus pasipriešinimo vokiečiams.

Paryžius, rugpj. 9 d.—Austrijos kariūmenė, 40,000 kareivių, susirinko Sveicarijos parubežij prie Baselio ir mano traukti Francūzijon; ten norima pasiūti visus iš slavų susidedančius korpusus, nes kare su Rusija tie korpusai neįtikimi: jie gali periti Rusijos pusėn.

Londonas, rugpj. 7 d.—Žmonės čia kėlė prieš Italijos ambasada prielankias Italijai demonstracijas, manydami jomis sulaukyti Italiją nuo padėjimo Vokietijai. Demonstracijose dalyvavo angliskie aristokratai ir parlamento atstovai. Pasirodė ant balkono ambasadorius ir apreiškė, jog Italija karan nesikiš, pasiliks neutrališka.

Londonas, rugpj. 7 d.—Žmonės čia kėlė prieš Italijos ambasada prielankias Italijai demonstracijas, manydami jomis sulaukyti Italiją nuo padėjimo Vokietijai. Demonstracijose dalyvavo angliskie aristokratai ir parlamento atstovai. Pasirodė ant balkono ambasadorius ir apreiškė, jog Italija karan nesikiš, pasiliks neutrališka.

Prieš išikišimą karan Anglija pastatė Vokietijai sekantių reikalavimus:

1. Kad Vokietija nemėgintų užpulti ant francūziskų Šiaurinių jurių pakrantių; 2) kad vokiečiai neperžengtų Belgijos ir Hollandijos rubežių; 3) kad neklidintų rusiško laivyno Baltiko jūroje. Ant Vokietijos užklauso, ar karo laike Anglija taipgi gerbs Belgijos neutraliskumą, toji atsakymo nedavė.

Pekin, Kynija, rugpj. 7 d.—Į Kynijos portą Shanghai atkako vokiškas karo laivas "Emden" ir atsivilkio sumitą didelį rusišką liuosnorių laivyno laivą.

Washington, D. C. Vyriausiasis Amerikos pašto perdėtinis pagarsino, jog Italijos garlaivis "Europa" sutinka iš Amerikos paimti pačią Vokietijos ir Austrijos. Bet jeigu Italija kryptų katron nors karą vedančių tautų pusėn, jos laivui Amerika pašto nepaves, nes jos laivą galėtų pagauti priešingoji pusė.

Suvenytų Valstijų prezidentas atkreipia atydą amerikūnų ant tiesų, kurios draudžia Amerikos piliečiams imti dalyvumą karuose kitų kraštų. Bet tarptautiškos tiesos to nedraudžia, draudžia vien organizuoti pulkus ir juos siųsti į svetimą kraštą karan. Suvenytų Valstijų valdžia apsiėmė daboti, kad išplaukianti iš Amerikos pasazieriniai, ar prekių laivai svetur nebūtų paverčiami į kariskus. Bet kaip prezidentas tai galės sukontroliuoti, turbūt ir pats nežino.

Paryžius, rugpj. 7 d.—Čia gauta žinia, jog vokiečiai užėmė jau miestą Liege, bet ginasi vien dar keli tvirtovės fortai. Sulyg kitų vienok žinių, miestas atmetė vokiečių reikalavimą, kad padidotų, ir ginasi toliau. Prie Liege, kaip pripajista ir vokiečių vadovas, vokiečiai nužudė 25,000 kareivių.

Brussels, rugpj. 6 d.—10 vokiškos armijos korpusas užpuolė belgiškas tvirtoves Chautontaine ir Bouterles, o artilerija nuo Flenolce bombardavo nuo pietų Liege. Belgai atėmė vokiečiams 7 kanuoles ir nelaisvėn paėmė tulą kareivių skaitlių. Mušij: tapo išmuštas eskadronas belgiškų ulany, bet pirma jis išnaikino eskadroną vokiškų ulany.

Pagelbon besimušančiams prie Liege vokiečiams eina pastiprinimas.

Rusijos valdžia pranešė Londonan, jog Archangelsko porte konfiskuota 10 vokiškų laivų, anglų ir malkų prikrautų.

Halifax, N. S.—Atkako čia, lydimas Anglijos kariškio laivo "Essex", angliskas pasazierinis garlaivis "Mauretania". Laivas turi 1,400 pasazierių. Tarp jų buvo bėgančių iš Europos amerikūnų.

Brussels, rugpj. 9 d.—Žengi

New York. New Yorko portas yra saugiau dabar negu karo laivai, kurie priešais jį, dabojamas. New Yorko neutraliskumą daboja mušio laivas Florida, o laivas Mayflower pasiūstas į Hampton Roads ten tą patį daryti, neleistį iš Amerikos karo kontrabandos karą vedančioms tautoms.

Londonas, rugpj. 6 d.—"Daily Mail" gavo žinią, buk vokiškas laivynas bombarduoja uždengiančią nuo jurių Peterburgą Rusijos tvirtovę Sveaborgą. Toji žinia vėliaus nebuvo oficialiai patvirtinta. Vėlesnės žinios iš jvurių šaltinių verčia manyti, kad mušio tenai nebuvo.

Vindobona, rugpj. 5 d.—Ties Lvovu pasirodė rusiskas aeroplanas, kuriame lėkė orlaivio vedėjas ir du rusiški aficerai. Austrijos šauliai šaudė į orlaivį, ir jis, gerai pataikytas, nupuolė. Abudu aficerai užsimušė.

Washington, D. C.—Amerikos valdžia uždraudė visoms bevielinio telegrafo stacijoms siųsti žinias apie karo reikalus; gali siųsti žinias vien neutrališko turinio. Anglija nuo visų ne karo laivų atėmė bevielinio telegrafo aparatus.

Londonas, rugpj. 6 d.—Anglijos admiralija (laivyno vyriausybė) pagarsino, jog Šiaurinėse jūrose, ant vokiečių minos užplaukė paskandinęs vokišką skriaudulį "Koenigin Louise" ir eksplozijos tapo paskandintas. Laivo kasierius ir 130 įgulos žmonių prigėrė, išgelbėjo 16 aficerų ir 135 jureivius.

Washington, D. C.—Prezidentas Wilson atsisakė į visas karą vedančias tautas su pasisulymu patarpininkauti prie sutaikymo susipykusių valstijų. Bet dabar jau tarpininkystės, kol karas vos prasidėjo ir nei viena pusė nesijaučia įveikta, niekas nepriims.

Varšava, rugpj. 5 d.—Rusiškajiem rubežius argai prie Biala sumušė įsiveržusius per rubežių vokiškus raitelius ir išvyjo juos atgal, vijo juos dar 10 mylių Vokietijoj.

AMERIKOS GARLAIVIS IŠPLAUKĖ EUROPON.

New York. Iš čia rugpj. 7 d. išplaukė su pasazieriais Europon garlaivis "St. Paul". Laivas tas yra amerikoniškas, taigi neutrališko krašto, todėl nesibijo karą vedančių užpuolimo. Laivas keliauja Liverpoolin.

KARAS SANTAİKOS LAIKE.

Merrill, Wis. Vienoj šokių svetainėj laike pikniko vokiečiai nuo muzikos pareikalavo, kad toji griežtų vokišką himną "Wacht am Rhein". Buve piknike francūzai prieš tai pakėlė protestą. Užgimė muštynės, o paskui bešaudymai. Vienas vokietis tapo mirtinai paasutas, o vieno bėgančio francūzo užmušė arklį. Suimta 12 narsuolių.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SMUGGLER, COLO.

Baisi nelaimė. Musų miestelį patiko baisi nelaimė. Liepos 27 d. 1 val. po pietų smarkus griaustinis trenkė į pylimą, kuris tenkė vandenį. Pylimas truko, ir vanduo, nėsdamas su saviu akmenis, užliejo miestą, išgriovė namus. Nusėkus vandeniui, daugelyje vietų pasiliko purvyno sluogsnis, 6-12 pėdų storas. Didelis skaitlius žmonių pasiliko be pastogės. Nevenias ir gyvybės neteko baidijame vandens užtvimine. Kon. Jonto.

Užsakykite kasdieninį "LIETUVOS" priedą apie karą. Skatytik apie jį ant 5 puslapio.

NUO REDAKCIJOS

Viel laikraščiai siunčiami rankraščiai turi būti pažymėti autoriaus pavardės ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasiūlo sau teisę atsiųsti, žinias bei rankraščius trumpinti ir talstyti.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal po išsėmimo.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Visuotinio Seimo rengimas. Drauge su mūsų atsiųskimais, numeryje, pasigirdo ir daugiau balsų, saukiančių ruošti visuotinį Amerikos lietuvių seimą, dabartiniam Lietuvos stovui ir jos ateitimi aptarti.

Atsiųskimose, kurie pasirodė ir pasirodė spaudoje, — Lietuvos klausimas paaimama dar kitais atžvilgiais, negu kad buvo mūsų atsiųskime paimita. Pracito numerio atsiųskime mes svarbiausią atydą atkreipė į tai, kokį baisų nuostolį atneš Lietuvai iškėlę josios laukuose mušiai tarp besikaujančių priešų, kaip sunaikintas bus lietuvių turtas, kokion sielvarto jurėn buvo nustumta daug lietuvių, kokiame sunkiame padėjime atsiras našlečiai, kurių ne vienam ir badas gali, arti prisiliejęs, pažvelgti akysna.

„Dabar kaip tik ir pasitaiko progą...“ Ta proga privalėtume įsiminti, kad tai, kas, pasibaigus Balkanų karui, pavergtoji Albanija gavo savyvaldą.

„Šiuo karstai patariu S. L. A. kuopoms apsvastyti šį klausimą savo susirinkimuose ir paskelbti savo nuomonės ir pasitarimų rezultatus laikraščiuose.“

„J Amerikos lietuvių laikraščius ypatingai šiuo dalyku kreipiuos: tegul jie pakelia savistovybės klausimą. Tokio Seimo susaūkimu užsiminti galėtų Amerikos Lietuvių Spaudos Draugija, kaip organizuotasis mūsų laikraščių kūnas.“

„Lietuvos Vyrų Amerikoje! Gyvendami laisvoje šalyje, tarkitės apie savo Tėvynės nepripylmybę, apie Lietuvos Autonomiją!“

P. Živatkauskas.

Toksai yra „Tėvynėje“ tilpės atsiųskimas. Jisai, kaip ir telpantys šiame „Lietuvos“ numeryje, p. Gabrio atsiliepimas, perkla klausimą grynai politiskam atvejin.

Lietuvos savistovybės klausimas, kiek iki šiolei matėsi, yra bendras visoms mūsų visuomenės pakraipoms. Pačiame principo, regis, visi lietuvių sutinka šiame dalyke.

Norisi tikėtis, kad ir praktikoje galima būtų prieiti prie visiems bendrų sutarčių.

Negalinama nesutikti su p. Živatkausku, kad momentas dar yra puikus. Progos nereikia geresnės šiam klausimui iškelti aikštėn. Ir tuom neatidėliojant priderėtų užsiminti. Pakvietimas S. L. A. kuopoms užsiminti klausinio svarstymu, be abejonės, yra geras.

Tačiaus mes privalome neužmiršti vieno dalyko. Patsai p. Živatkauskas nestato griežto tvirtinimo, kad, nors dabar ir yra visokių progų valanda, mes būtinau įgyisime Lietuvos autonomiją. Tai yra tikta galimas dalykas, neturįs savyje neišvengimo būtinumo, nežiūrint, kaip mes to norėtume.

Be, iš kitos pusės, mes tikrai inome, kad ar Lietuva virs nepripylminga, ar pasiliks kokios didesnios tautos globoje, į jai nuo šio karo nukentės. Ir, kokių klausimus mes nesvarstysime, šio dalyko ne turime užmiršti.

Kai-kur į „Gelbėjimo Fondo“ sumanyją pradėdama atsiliepti. Iš p. J. K. Vasiliausko, S. L. R. K. A. sekretoriaus, „Liet.“ Red. apturėjo sekantį laišką:

Gerbiamieji:—

Abelinas Amer. Lietuvių suvažiavimas (bartyvis) įsteigimui Lietuvos Gelbėjimo Fondo yra būtinas ir šitą Tamistų sumanyją nuosirdžiai remiu.

Su pagarba,

J. K. Vasiliauskas.

Kaip šio „Liet.“ numerio „Vietinėse žiniuose“ skaitojas ras, ant rasai S. L. A. kuopų apskritys savo mėnesiniame susirinkime buvo iškilęs aikštėn tą sumanyją ir jai vienbalsiai pritarė. Tikėsimės, kad

likusios S. L. A. dalys ir kitos or-

ganizacijos atsilieps į tai šiuo tokiu pat greitumu ir vienybe.

Tačiaus dalykas turi būti padarytas visų lietuvių reikalu. O tai gali būti pasiekta tikta sumanytamajame visuotiniame seime.

Todėl, mūsų nuomone, saukiamasai seimas privalėtų turėti dvejoją tikslą: 1) galutinai nutarti bei sutvarkyti šelpimo fondo reikalus ir 2) apsvastyti politiskus klausimus, kiliančius sąryšyje su dabartinio Europos stoviu.

Kol seimo saukimas yra aptariamasis, reikalinga buti, kad visi mūsų laikraščiai kuoplačiausiai pakeltų klausimą ir apsvastytų dalykus. Tai būtų didelė pagelba pačiam seimui, nes daug kas būtų priuostu, ir seimas greičiau ir pilniau susiorientuotų, kas ir kaip reikalinga daryti.

Revoliucija mūsų laikraštijoje. Iškilius Europoje audra iškūrų nepaprastai smarki. Apie tai galima spręsti, būnant net Chicagoje. Eilėse lietuvių laikraščių, einančių Chicagoje, Europos karas padarė didelės permianis, kokių niekuomet neteko dar matyti.

Jau per keletą metų tai vienur, tai kitur Amerikoje žadėta leisti lietuviškias dienraščius. Bet visi tie pažadėjimai taip pažadėjimai ir pasilikdavo.

Iškilius karui Europoje, „Lietuva“, kad kuogreičiausiai pranešus visuomeni apie smarkiai užvirusio sukurio atsitikimus, pradėjo leisti kasdieninį priedą, kame talpinama vėliausios žinios iš karo lauko. Truputį vėliau, du Chicago sa-vaitraščiai, „Katalikas“ ir „Naujienos“ virto dienraščiais. Tokiu būdu dabar turime Chicagoj tris kasdien einančius laikraščius: „Lietuvą“, „Kataliką“ ir „Naujienas.“

„Lietuva“, šale savo kasdieninio priedo, išsidėnis reguliariai kas savaitę, kaip ir ankščiau. „Katalikas“ formaliai panaikino savo savaitinį laikraštį.

Kiek dienraščių atsiras tarp rytų lietuvių ir ar abelnai atsiras — jokių žinių neturime.

„Pirmyn“ paliovė ejęs. Baltimorėje socialistų leidžiamoj laikraščio „Pirmyn“ 31-me numeryje tilpo viešas pranešimas sekancio turinio:

„Iš praeisties, kad sena „Pirmyn“ leidėjų bendrovė atsisakė tolesniai laikraštį leisti, paskuti nis laikraščio numeris susivėlinuo.“

Jeigu pasiseks suorganizuoti naują bendrovę, geriau sakant, ant geresnių pamatų laikraščio leidimo kooperaciją, „Pirmyn“ eis toliau, kaip ejo.“

Po tuom pranešimu, „Pirmyn“ naujos administracijos vardu, pasirašo J. M. Jasulevičius.

Tautiečiai Ruskoje Visuotinę Seimą Lietuvių Amerikoje.

Visa Europa stovi po ginklu. Beveik visos Europos valstijos yra įtrauktos į baisiausį karą, kokio dar nėra matęs pasaulis. Yra tai visuotinas Europos karas.

Kuom ir kaip pasibaigs šis baisus karas—atėitis parodys.

Mes dabar tegalim išanksto pasakyti vieną dalyką: kad Europos žemlapis po šiam karu bus visiškai permainingas, kaip kad buvo pirmo simto metų po Napoleono karų.

Vienos valstijos grius, kaip kad sugriuvo Turkija, o ant jų griuvėsiai išaugs naujos valstijos. Koks likimas laukia mūsų Tėvynę Lietuvą? Išanksto nieko tikro negalima pasakyti. Vienok atsižvelgdami į geografinį Lietuvos padėjimą ir vadovaudamiesi praieities kitų tautų pavyzdžiais, mes galime permatyti Lietuvą esant šiuose padėjimuose:

1) Lietuvos padėjimas, Rusijai pergalėjus Vokietiją.

2) Lietuvos padėjimas, Vokietijai nugalėjus Rusiją.

3) Lietuvos padėjimas, Austrijai suardžius.

Paziūrėkime, kokiam padėjime atsidurtų Lietuva, Rusijai nugalėjus Vokietiją. Lietuva mažiausiai nukentėtų, jei Rusija vestų užpuolimo karą, t. y. jeigu Rusija pati užpuolų ant Vokietijos ir užimty Prusus, bent iki Vislos įtakai (o Mazojį Lietuvą? Red.). Jeigu po karui Europos kongresas paliktų Rytprūsius po Rusų valdžią, tai Mazojį Lietuvą, atsidurusi po Rusų valdžią, būtų su Didžiąja Lietuva, Pymont principality; trijų liuosų

taptų išgelbėta ir germanizacijos bangų. Tautišku žvilgsniu mes tuomi daug laimėtume. Ekonominis žvilgsnis—Rytprūsį prijungimas prie Rusijos mūsų kraštui turėtų nepaprastą svarbą: Nemauno įtaką—natūralės lietuviškos prieplaukos Klaipėda ir Karaliaučius—nebebutų jau atskirti nuo savo hinterlando (užpakalinės žemės)—Lietuvos. Tai smarkiai pakeltų viso krašto gerovę.

Politišku žvilgsniu visi lietuvių, atsidurę vienam kune, žymiai sustiprėtų.

Taigi, jeigu likimas duotų pergalę rusams, tai mes tegalėtume džiaugtis, nes tai būtų labai žymus žingsnis mūsų tautos evoliucijoj.

Antraip imant: jeigu Vokietija, paėmusi viršų ant Rusijos, užimty dalį Lietuvos, ar ją visa, tai tuom sudutyt lietuviams, mirtiną smugį, nes visiems yra žinomi asimiliatoriški vokiečių gūbimai; jeigu jie ir neužimty tautinės gyvybės pačiame branduolyje, tačiau, be abejonės, jos klaidėjimas ilgam laikui būtų sustabdytas. Dar daugiau nuostolio Lietuvai būtų, jei Rusijos kovą su Vokietija eitų ant Lietuvos teritorijos. Tuomet Rusijos nuveikimas ir Lietuvos užėmimas būtų ir mums labai pragaistingas.

Be kadangi tai yra karas ne vienos Rusijos su Vokietija ir Austrija, bet ir kitų valstijų: Francuzijos, Anglijos, Belgijos ir kitų—visos tautų koalicijos prieš Vokietiją ir Austriją—tai šis karas gali pasibaigti Austro-Vengrijos suardymu, Prūsų sumažinimu ir nutrenkimu jų nuo pirmybės sosto kitų vokiečių valstijų tarpe. Europos valstijų lygsvara tapytų sustadyta; tos lygsvaros palaikymui reikėtų sutverti keletą naujų valstijų ant Austro-

-Vengrijos griuvėsių. Čia, be abejonės, iškils aikštėn Lenkijos klausimas, o su juom ir Lietuvos.

Lenkai norės įgyti Lenkiją „nuo marių iki marių“, na, žinoma ir nenorės paleisti iš savo nagų Lietuvos.

Ką turės daryti tuomet Lietuva? Kokios taktikos turėsim laikytis? Mes privalome permalyt viską išanksto. Turime nustatyti savo taktiką, idant atsitiktimai, begantieji viens paskui kitą viesulos greitumu, neužkluptų mus neprisirengusių. Šiame istoriskų praversmų momente mes vienu ypu galime daugel laimėti, jeigu busime prie prisirengę ir žinosime ką veikti. Priesigame gi atsitikime mes, išnetyčių atsitikimų užklupti, galime daugel ko nurosti.

Tautiečiai! Šio momento svarbumas uždėda labai didelę priedermę visiems svetvėrantiems lietuviams. Mūsų Tėvynę, įtraukta į tą baisią tautų viesulą, greitai laiku reikalaus mūsų pagalbos. Atsižvelgiant į tai, visiems lietuviams, be skirtumo pažiūr, priderėtų kuogreičiausiai suruosti visą Amerikos Lietuvių seimą, kuriame būtų prezidentas, o moterijų visos pakraipos nuo dešiniosios iki kairiosios.

Taip svarbiam istoriskame momente mes privalome visi užmiršti smulkias partysiskiosias gincius. Visi turime sulgy savo paskutinių pajėgų rupintis, kad Lietuva galėtų kuodaugiausiai laimėti šitam visuotiniame Europos susišime!

Mano nuomone, priderėtų visuotinas Lietuvių Seimas susaūkti Rugšėjo mėnesio pradžioje, Chicagoje, Ill.

J. Gabrys, Lietuvių Inform. Biuro Vedėjas.

Vokietija (vokiškai Deutschland, arba, kaip įinai dar vadinama, Deutsches Reich) yra šalis, gulinti Centralinėje Europoje. Įinai yra paligos išvaizdos, ir tojo paligumo linija eina iš piet-vakary ir šiaur-rytus. Šioje linkmėje josios parubėžiniai punktai guli didėniam atstume negu kurioje nors kitoje linkmėje. Taip, nuo Metz (Lotaringijoje arba Lorraine) iki Tilžės (Mazijoje Lietuvoje) tolis yra 815 mylių, kuomet nuo Hadersleben, Schleswige, iki Constance Ežero yra tikta 540 mylių. Laiko skirtumas tarp valstijos rytinės ir vakarinės dalių siekia 1 valandų ir 8 minučių. Visoje valstijoje tačiaus vartojama yra vienas ir tas pats laikas.

Kaslink rubežij, tai Vokietija pietuose ir piet-rytuose per 1659 mylias susisiekia su Austrija ir Sveicarija, piet-vakaruose per 242 mylias su Francuzija, vakaruose per 558 mylias su Luxemburgu, Belgija ir Hollandija. Toliaus šiaur-vakaruose ir šiaurėje rubežijų sudaro Šiaurės ir Baltijos jūrės. Su Šiaurės jūrems Vokietija susisiekia 293 mylių plotyje, su Baltija per 927 mylias. Šiaurės ir Baltijos jurių vokiškąjį rubežijų persikiria rubežius su Danija, turintis 47 mylias ilgumo. Rytuose Vokietija susisiekia su Rusija per 843 mylias. Tokiu būdu, išviso Vokietijos rubežijų ilgumas sudaro 4569 mylias.

Visas Vokietijos plotas, priskaitant ežerus ir upes, yra 208,830 ketvirtainių mylių. Gyventojų gysulys 1905 m. surašymo, esama 60,641,278. Dabar užaugo iki apie 68,000,000.

Sulgy savo didumo, 1909 metuose Vokietija stovėjo trečiojo vietioje tarp Europos valstijų, turėdama didesnę už save Rusiją ir Austro-Vengriją. Gi kaslink gyventojų skaitliaus, tai vien Rusija stovėjo augsčiau už ją.

POLITISKASAI, SUDĖJIMAS. Visa Vokietijos imperija susideda iš sekančiųjų 26 valstijų: Prūsų, Bavarijos, Saxonijos ir Württembergo, karalysčių; Baden, Hesse, Mecklenburg-Schwerin, Mecklenburg-Strelitz, Oldenburg ir Saxe-Weimar didžiųjų kunigaikštysčių; Braunschweig, Saxe-Altenburg, Saxe-Coburg-Gotha ir Saxe-Meiningen kunigaikštysčių; Anhalt, Lippe-Detmold, Reus-Greiz, Reus-Schleiz, Schaumburg-Lippe, Schwarzburg-Rudolfstadt, Schwarzburg-Sonderhausen ir Waldeck-Pymont principality; trijų liuosų

miestų: Bremen, Hamburg ir Lübeck, ir imperialių Alzatijos-Lotaringijos (Alcase-Lorraine) provincijų.

JURIJŲ PAKRAŠČIAI IR SALOS.

Jurių pakraščiai užima daug mažiau negu trečdali visų Vokietijos rubežių. Kraintai lėksti ir beveik visai nesuteikia prieplaukų. Vienintelis išsiskyrimų yra rytinė Schleswig-Holstein dalis, kur juri įlankos yra įsigaubusios į sauzemį ir yra tokios didelės ir užtekantios gilios, kad jurių laivai gali plaukinėti. Čia, yra įrengtas didis karo uostas Kiel.

Vokietija, neturėdama tinkamų vietų prie pačių jurių prieplaukoms rengti, turi tačiaus upių, užtekiančių gilių ir plačių, kad pavaduoti negalėjama rengti uostus prie pat jurių. Ačiu tai aplinkybei, visi svarbieji prekybos portai susideda iš taip vadinamųjų upių prieplaukų. Tokiais portais yra Emden, Bremen, Hamburg, Lübeck, Stettin, Danzig, Karaliaučius (Koenigsberg) ir Klaipėda (Memel).

Didelis skirtumas yra Šiaurės jurių ir Baltiko pakraščiuose. Vokietijos pakraštis prie Šiaurės jurių leidžiasi žemyn, ir iš metų metų jūrės yra daugiau į jį plaua. Ačiu tam, yra susidariusi visą eilę salų, buvusių pirmiau kontinento (tvirtžemio) dalim. Šiaurės jūrės atsižymi tokiu dideliu smiltynų sunėsimu, kad laivas gali į portus įplaukti tikta su pagelba žmonių, gerai pažįstančių aplinkinę jurių dalį.

Baltijos jurių pakraščiai, atpenč, atsižymi tuom, kad salų prie jų yra suliginamai visai nedaug. Nėra taipogi nei tokių didelių smiltynų. Be, iš kitos pusės, Baltijos jurių pakraštis atsižymi nepaprastu lėktumumu.

Baltike jurių kilimas ir slūgimas yra labai mažas, tuom tarpu kaip Šiaurės jūrės įsai yra labai žymus.

GYVENTOJŲ SKAITLIUS.

Suliginamai dar neseniai pasirodė užtektinai atsidėję statistikų, kurių pagelba galima būtų sužinoti tikrasai Vokietijos gyventojų skaitlius.

Devynioliktojo šimtmečio pradžioje visa Vokietija buvo išskaidyta į apie šimtą atskirų valstijų, kurių kaimo nebuvo jokio centro, kurisai galėtų sutvarkyti gyventojų skaitlius.

Vokietijų Konfederacija, susitvė-

rusi 1815 m., šiam dalykui kiek pagelbėjo. Tačiau kiekvienai atskirai valstijai buvo pavesta tvarkyti savos statistikos, kaip įinai sau norėjo. Toksai dalykų stovis, kaip galima suprasti, buvo kliutim pilnoms ir atsidėtinoms statistikoms.

Vėliaus tarp kai-kurių vokiškųjų valstijų susitvėrė taip vadinamas Zollverein (muitų unija). Tuomet teisingų statistikų pagaminimas virto būtinu reikalu. Nuo to laiko pradėta rupintis tikrai teisingomis statistikomis.

Sulgy padarytųjų statistikų, Vokietijos žmonių skaitlius atskirais metais išrodo sekancioje išvaizdoje: 1816 m. — 24,833,396 žm., 1855 m. — 36,113,644 žm., 1871 m. — 41,058,792 žm., 1900 m. — 56,367,178 ir 1905 m. — 60,641,278.

Paskirstant pagal gyvenimo vietą, vokiečiai yra daugiaus miestu negu kaimo gyventojai. Taip, 1900 m. miestuose gyveno 54,3%, o likusieji 45,7% buvo užrašyti kaimiečiais.

Skiriant pagal lytį, gruodžio 1 d. 1905 m. vyrų buvo 29,884,681, o moterijų 30,756,597. Pastaraisiais metais tačiaus persvara moterijų pusė eina mažyn, nors ir labai lėtai. Per sekančius nuo 1905 m. penkis metus vyrų skaitlius paauogo 2,147,434, o moterijų tuom pačiu tarpu pasidaugino tik 2,126,666 ypatomis.

Sisai vyrų skaitliaus pasididinimas yra kilęs, galima sakyti, iš paolinių priežasčių, ne gimimo. Per tą laiką, kaip rodo statistikos, sumažėjo išvėybė, kuri daugiau patraukdavo vyrus, ir, iš kitos pusės, pasididino atėybė, kuri taipogi suteikia didesnį vyriškų nuosimtį.

Angstame sąryšyje su gimimų skaitliu, stovi mirimų, susituokimų ir persiskyrimų skaitlius. Per 1901-1905 penkmetį mirimas buvo 20,2 žm. kiekvienam gyventojui tukstancui. Vėliaus mirimų skaitlius žymiai sumažėjo, ir pastaruose metuose gimimai žymiai yra pralenkę mirimus, kaip rodo 1907 m., kuriuose Vokietija turėjo 2,060,974 gimimus ir tik 1,178,349 mirimus, tai yra beveik puse mažiau. Persiskyrimai iš metų metus vis auga. Taip, 1904 m., iš 10,000 susituokimų buvo 11,1 persiskyrimų. Pačiu prieštai persiskyrimų skaitlius ant kas 10,000 susituokimų buvo 10,1, 9,3 ir 8,1 (cinant atgal).

GYVENTOJŲ PASKIRSTYMAS PAGAL KALBAS.

Paėmus statistiką, akin puola tai, kad vokiškai kalbantieji sudaro didžiausiąją dalį gyventojų ir kad kitas kalbas vartojančiųjų yra visai mažas skaitlius.

Iš visų 56,367,178 gyventojų 1900 metais vokiškai kalbančiųjų buvo 51,883,131. Kitos kalbos buvo sekančiai reprezentuojamos: lenkų — 3,086,489, francų (daugiausia Alzatijoje ir Lotaringijoje) — 211,679, mozurų — 142,049, danų — 141,061, lietuvių — 106,305, kasubų — 100,213, vėndų — 93,032, hollandų — 80,361, italų — 65,961, moravų — 64,382, čekų — 43,016, frizų — 20,677, anglų — 20,217, valonų — 11,841. Kai-kurios ne vokiškųjų kalbų, tame skaitliuje ir lietuvių, daugiau-mažiau nupuolę jasias vartojančiųjų skaitliaus atžvilgiu. Pastebėtina, kad lenkiškai kalbančiųjų skaitlius rytų Prusose labai auga, viena, ačiu dideliu skaitliu gimimų tarp lenkų; antra, ačiu atėybė iš rusiskios Lenkijos. Vietomis lenkai yra taip įsigalėję, kad, ačiu bažnyčios ir kitišoniskoms įtekėmėms, jie sulenkina pačius vokiečius. Daugiausia lenkai apsigyvenę Silezijoje ir Poznanijoje (Posen), kur jie sudaro gyventojų daugumą. Silezijos apskrityje Oppeln jų esama 55%. Poznaniaus provincijoje nuosimtis siekia net 60. Toliaus, daug jų gyvena Vakary Prusose (34%). Rytų Prusose jie sudaro 14%.

GYVENTOJŲ PRAGYVENIMO BUDAI.

Vokietijoje pramonė ir pirklyba yra milžiniškai išsiplėtojusi. Tasi išsiplėtojimas pasiekė savo dabartinio augsto laipsnio suliginamai trumpu laiku. Greitumas, kuriuom vokiečiai išplėtojo savo pramonę, vargu gali rasti lygų sau pavyzdį visoje žmonių istorijoje. Vokiečių pramonė ne tikta augsta sto-

vi, bet faktiškai įinai apima visu išdirbystės srytis.

Pramonė, galima sakyti, yra paskirstyta pagal tam tikrus distriktus. Prusai, Alzatija-Lotaringija, Bavarija ir Saxonija yra svarbiausiais centrais geležies išdirbystėje. Plenas yra išdirbamas Rheino Prusose. Saxonija dar vadovauja audimų gamininė. Silezija ir Westfalija yra žinomos linų išdirbyste. Bovelnos išdirbystėje žinomi yra Baden, Bavarijos, Alzatijos-Lotaringijos ir Württembergo apskrčiai. Bavarijoje išdirbama stiklas, porcelėnas ir žaislai. Hamburgas ir Bremen žinomi tabako išdirbyste. Saxonijoje ir Nuernberge išdirbama laikrodžiai. Alum garbė yra įgijusios Bavarijos ir Prūsų karalystės. Vietos trumpumo dėlei, pilnų vokiečių pramonės šakų išvardinimą mes turime pakilti kitai vietai ir progai. Čia dar kartą pabrėšime, kad Vokietijoje kiekviena pramonės šaka gali būti užtikta vienoje ar kitoje vietoje.

Nežiūrint tačiaus didelio vietinės pramonės išsivystymo, Vokietijoje žymią vietą užima žemdirbystė, kuriai pavesta du trečdaliu viso ploto. Iš viso to ploto 47,67% užimta ariamąja žeme. Pievos užima 11,02% viso ploto. Ganykloms pavesta 5,01%. Daržai turi 0,89% žemės, užimtos sodnais, ir 0,25% pavesta specialiams vynu daržams.

Visoje valstijoje auginama beveik vieni ir tie patys javai. Tačiau pietinėje ir vakarinėje dalyse daugiausia sėjama kviečių, tuom tarpu kaip rytuose ir šiauruose rugiai, avizos ir miežiai užima pirmąją vietą. Abelnai imant, žemė yra pastebėtinai puikiai apdirbta. Pirmiau žemdirbystėje buvo vartojama taip vadinamoji trilaukė sistema. Toji sistema dabar beveik visur prašalinta, o vietose, kur toji sistema užsiliko, įinai yra žymiai pagerinta ir pritaikta prie vėliausiųjų agrikuluros (žemdirbystės mokslo) reikalavimų.

Pastebėtina, kad didžiausieji žemės savininkai randasi Rytų bei Vakary Prusose, Saxonijoje ir Prūsų provincijoje, Pomeranijoje bei Poznanijoje.

Ačiu nedideliam ganyklų plotui, vokiečių gyventojai negali auginti pas save didelio gyvulių skaitliaus. Auginamųjų gyvulių vietos reikalams neužtenka, ir todėl reikalinga pirkti iš kitur. Tarp kitų valstijų, daug gyvulių Vokietijai pristato Rusija ir Pietų Amerika.

PREKYBA.

Vokietijos prekybos išsivystymo pradžios reikia įieškoti gan toli nuo dabartinių dienų. Tą pradžią randame dar Zollvereino gimimo laikuose. Zollvereinas atsirado kaip paseknė konvencijos, laikytos 1828 metuose, tarp Prūsų ir Hesse. Vėliaus prisidėjo Bavarija, Saxonija ir Thuringijos valstijos. Pilnai veikti pradėjo Zollvereinas sausio 1 d. 1834 m. Nuo to laiko Zollvereinas vis platinosi ir galop apėmė visą Vokietiją. Vėliausiai, 1888 m. prisidėjo prie jo laisvieji Bremen ir Hamburgo miestai.

Iki 1879 m. Vokietijoje, abelnai imant, prekyba buvo liuosna nuo muitų. Tasi metais tačiaus įvesta gan aštri muitų sistema. Vėliaus toji sistema keletą kartų taisyta. Vokietijos prekybiniai santikiai su užsieniu galutinai sutvarkyta muitų tarifu, kurisai įvairių veiklėn kovo 1 d. 1906 m.

Ankstyvoji Vokietijos prekyba, ačiu skaitlinių stokai, negali būti aiškiai susekta. Iš ankstyviausiųjų statistikų, esančių po ranka, randama skaitlinės, priklausančios 1872 metams. Sulgy tą skaitlinį, lietuviuose metuose įvestą į Vokietiją prekių už 173,400,000 svarų sterlingų (sv. sterlingų—\$5.00) ir išnauje (Posen), kur jie sudaro gyventojų daugumą. Silezijos apskrityje Oppeln jų esama 55%. Poznaniaus provincijoje nuosimtis siekia net 60. Toliaus, daug jų gyvena Vakary Prusose (34%). Rytų Prusose jie sudaro 14%.

GYVENTOJŲ PRAGYVENIMO BUDAI.

Vokietijoje pramonė ir pirklyba yra milžiniškai išsiplėtojusi. Tasi išsiplėtojimas pasiekė savo dabartinio augsto laipsnio suliginamai trumpu laiku. Greitumas, kuriuom vokiečiai išplėtojo savo pramonę, vargu gali rasti lygų sau pavyzdį visoje žmonių istorijoje. Vokiečių pramonė ne tikta augsta sto-

reikalinga buvo duoti kitoms valstijoms atlikti.

Vokietijos žengimas pirmyn laivų skaitlįm ypač pakenkė Anglijai, kuri yra didžiausia prekių vežioja jūreimis. Laikė 1903 ir 1904 metų Vokietijos prekių vežiojimas anglų laivais nupulė iki visai žemos skaitlinės.

GELEZINKELIAI.

Pirmasai Vokietijoje geležinkelis, 4 mylių ilgumo, buvo atidarytas 1835 m. nuo Nuremberg iki Fürth. Už keturių metų, 1839 m., buvo atidarytas geležinkelis tarp Leipzig ir Dresden. Sisai geležinkelis buvo 71 mylia ilgas.

Geležinkelių išsiplėtojimas buvo labai lėtas ir be gero plano, kas pilnai suprantama, jeigu atsiminti, kad visa Vokietija tuomet buvo išskaldyta į atskiras smulkias daleles. Geležinkelio linijai prasti visuomet reikėdavo tam tikrų sutarčių tarp keleto nepriklausomų valstijų. Darant sutartis geležinkelių prastinimui, dažnai valstijų buvo vadovaujamos įvairiomis pašalinėmis priežastimis. Nėbuvo žiurima geležinkelių svarbos pirklybai ir visai Vokietijai. Pirmoju vietoje buvo statomi savi mažos valstijės, reikalai. Tokia vien savos naudos dabojoje politika atsižymėjo Hanover, kuris skyrė varikles ir rytines Prūsų karalystės dalis. Prūsų kėbūmus dar daugiau jautė Bremenas ir Hamburgas, kuriems ypatingai kenkė Hanovero politika.

Kai-kuriose valstijose geležinkelių statymas ir valdymas buvo skaitoma išimtinia valstijos privilegija. Pietų Vokietijos valstijos geležinkeliai buvo išimtinai valdžios rankose. Iš kitos pusės, Prūsiose skaitlingos privatinės kompanijos tiesė savas geležinkelių sistemas ir pačios jas pila pilnai prižiūrėjo. Valstija gū tiesdavo linijas tik tai tose vietose, į kurias norėjo pritrakti kapitalą, esantį privatinėse rankose.

Vokietijos geležinkelių išvystymas išsiskyrė į keturis atskirus periodus. Pirmasai, nuo 1835 iki 1840 metų, apima geležinkelių atsiradimą Vokietijoje. Antrasai, iki 1848 m., išsireiskia esančiųjų linijų ilginimu ir suvienijimu tarp savęs svarbiausių miestų. Trečiam periode, iki 1881 m., valstija Prūsiose laipsniškai paima savo kontrolę geležinkelius ir įtaiso svarbiausios centrals linijos. Ketvirtasai periodas prasideda nuo 1881 metų. Prūsų valstija išperka faktiškai visus geležinkelius iš privatinėse rankų ir sudaro vieną centrals sistemą, veikiančią visose valstijose.

Dabar dauguma Vokietijos geležinkelių yra valdžios rankose. Iš 34,470 mylių geležinkelio, vartoto 1906 metuose, tik 2,579 mylios buvo privatinėse rankose, ir tai dalis šių geležinkelių, 150 mylių, buvo pačios valdžios vartyta.

KITI SUSINĖSIMO BUDAI.

Apart geležinkelių, didelę svarbą kiekvienoje valstijoje turi vandens ir paprastai keliai.

Vandens keliai tulose aplinkybėse yra daug parankesni ir geriau apsimoka negu geležinkeliai. Daug kalba vandens kelių naudai jų pigumas, sugyvinus su geležinkeliais, kurių užlaidymui nuolat išleidžiama milžiniškos pinigų sumos. Bet neparankia vandens kelių puse yra lėtas kelavimas jais.

Vokietijoje visi vandens keliai yra valstijos rankose. Didžiausias tokių kelių yra Kaizerio Vilhelmo Kanalas, įrengtas 1887-1895 m. Jisai turi 61 mylių ilgumo ir suvienija Šiaurės jures su Baltiku. Kanalas yra užtikrinti didelis, kad juom gali plaukioti dideli laivai. Iš vidurinių kanalų, tai yra nesusisiekiančių su jūreimis, pirmąją vietą savo svarbumu užima Dortmund-Ems ir Elbe-Trave kanalai. Apie minėtųjų, yra dar visa eilė kitų, kurie jungia tarp savęs upes, tinkamas laivams plaukioti.

Tačias, abelnai imant, Vokietija negali būti pavadinta šalin, turtinga kanalais. Kanalių ilgumas išviso siekia tik 2,600 mylių. Jeigu gū priskaityti kanalizacijas, tai yra laivų plaukimui įrengtas upes, prie kurių priklauso Rhine, Elbe ir Oder, tai visas vandens kelių ilgumas Vokietijoje siekia apie 6,000 mylių.

Paprastais keliais, arba vieškeliais, Vokietija gali pasigirti dar iš Napoleono laikų. Visos šalies išskirstymas į mažas valstijas buvo parankus vieškeliams taisyti. Kiekviena valstija tam tikslui išleisdavo gan didelį pluoštą savo pinigų. Gerais vieškeliais iš senai atsižymi Hanoveras ir Thuringija. Esama tačias valstijų, kur gerų viešelių dar ir dabar trūksta.

Atsiradus geležinkeliams, vieškeliai buvo tulum laikui užmesti. Pastaruoju metu tačias tasai viešelių užmėrimas nyksta, ir jais pradeda vėl daugiaus rūpintis. Vieškeliai visose Vokietijoje savo ilgumu siekia apie 80,000 mylių.

Prie susinėsimu budų galop priklauso pačta ir telegrafas, kurių visos linijos, išskyrus Bavariją ir Württembergą, turinčias nuosavą administraciją, priklauso centrals Vokietijos valdžiai. Iki 1874 m. pačta ir telegrafas sudarė du atskirus departamentus, kuriuodu dabar yra sujungti kruvon. Vokietija yra sudarasi speciale pačtos sutartį su Austro-Vengrija. Apart to, jinau priguli į tarptautinę pačtos sąjungą.

Visoje Vokietijoje 1872 m. buvo 2,359 telegrafo ir 7,518 pačtos skyrių. Tasai skaitlius 1907 m. užaugo iki 37,309 telegrafo ir 40,083 pačtos skyrių. Tais pačiais 1907 metais visose imperijoje buta pačtos įplaukų 33,789,460 sv. sterl.; išlaidų 31,096,944 sv. Tokiu budu valdžia turėjo gryno pelno iš pačtos 2,692,516 sv.

POLITISKAS SUTVARKYMAS.

Istorija. Vokiečių imperijos konstitucija visose savo svarbiausiose dalyse yra tokia, kokia ją su tvėrė Šiaurų Vokietijos Konfederacija. Šios Konfederacijos konstitucija inėjo veikmėn birželio 7 d. 1867 m. Konstitucijos pamatu buvo liutos atskirų vokiečių valstijų sąjunga, kurioje pirmininkavimas (prasidium) buvo pavestas Prūsų karaliui ir jojo įpėdinams. Neuzilgo, 1870 m., iškilo karas tarp Vokietijos ir Prancuzijos. Karo pasekme buvo Pietų Vokietijos valstijų prisidėjimas prie konfederacijos.

Gruodžio 9 d. 1870 m. Konfederacijos seimas padarė naują sutartį. Padidėjusiai Konfederacijai duota Vokiečių Imperijos (Deutsches Reich) vardas. Sausio 18 d. 1871 m. Prūsų karalius Veršailles mieste buvo apskelbtas Vokiečių Imperatorium (Deutscher Kaiser). Tai buvo tiksliai titulu suteikimas. Jojo valdžia tuom nebuvo nei kiek padidinta. Kaizeris yra tiksliai pirmtinis tarp lygių primus inter pares) žemės valdovų. Territorialė jojo valdžia liečia tiksliai Prusus, bet ne visą Vokietiją.

Hohenzollernų dinastijoje, valdančioje Prusus, imperatoriaus vardas yra iš gentkartės į gentkartę perduodamas vyriausiam gentkartės nariui. Imperatorius, arba kaizeris, valdo visų valstijų vardu. Prie kaizerio yra taip vadinama federalė taryba (Bundesrat), kurioje yra atstovaujama kiekviena Vokietijos valstija. Narių toje taryboje išviso yra 58. Pačių valstijų valdovai siunčia juos kiekvienai sesijai.

Istatymdavybė. Istatymų leidimo teisės yra padalintos tarp kaizerio, federalės tarybos ir reichstago, arba imperialio seimo. Reichstage yra išviso 397 atstovai. Jie renkami visuotiniu balsavimu penkiems metams. Rinkimai yra taip paskirstyti, kad vienas narys atstovauja daug-maž 150,000 gyventojų.

Kaizerio teisės. Kaizeris turi vyriausią ir nepriklausomą kontrolę dalykuose, kurie liečia kariuomenę ir karo laivyną, imperijos finansus, Vokietijos komerciją, pačta bei telegrafą ir taipogi geležinkelius, jeigu tai risasi su šalies apgynimu. Bavarija ir Württembergas, kaip jau buvo minėta, turi užlaikiusios savą pačtos ir telegrafo administraciją.

Kaizeris turi gan daug valdžios dalykuose, kurie yra susiję su miltigracija (persikraustymu), abelonomis Vokietijos pavaldinių teisėmis, bankais, patentais, upių ir kanalų navigacija (laivų plaukiojimu po jais), civile ir kriminalė istatymais.

GERMAN SOLDIERS ON FIRING LINE
VOKIEČIŲ PESTININKAI LAIKE MUŠIO.

davybė, teismų sutvarkymu, sveikatos policija, spaudos bei draugijų kontrole ir t. t.

Pildomoji valdžia yra kaizerio rankose. Jisai tarptautiniuose reikaluose atstovauja imperiją, gali apskelbti karą, jei reikia apginti valstiją; daryti taiką ir sutartis su kitomis tautomis. Jisai taipogi skiria ir priima ambasadorius.

Karui apskelbti kaizeris turi gauti federalės tarybos sutikimą. Atskiros valstijos turi privilegiją siuntinėti ambasadorius prie kitų šalių valdovų. Tačias visi konsulai užsienyje yra imperijos valdininkai ir kaizerio skiriami.

Kaizeris sušaukia federalę tarybą ir reichstaga į metines sesijas. Jisai turi ir teisę paleisti seimą; tačias tokiam atsitikime jisai turi paskirti kitus rinkimus ne vėliau kaip už 60 dienų nuo seimo paleidimo, ir į 90 dienų turi būti atidaryti nauja sesija. Visi įstatai, reguliuojantieji imperijos gyvenimą, turi būti priimti absoliutiškai dauguma balsų federalėje taryboje ir reichstage.

Alzacija-Lotaringija federalėje taryboje yra atstovaujama keturių komisijonierių, kurie tačias neturi sprendžiamos balsų.

Rinkimai. Balsavimo teisė yra buti išrinktu turinti kiekvienas Vokietijos pavaldinys, pasiekęs 25 metų išgyvenęs toje valstijoje bent vienus metus. Kareiviai ir tarnaujantieji karo laivyne neturi teisės balsuoti nei būti išrinktais, kol jie tarnauja. Tų teisių neturi nei asmenys, esantieji globoje, subankrutieji, pavargėliai ir taipogi tie, kuriems rinkimų teisės tulum laiku yra atimtos.

Balsavimas yra slaptas. Balsų daugumoje yra nusprendžianti rinkimuose. Jeigu kuomet, esant keleto kandidatų, balsai išsisklaido, ir nėra nei vienas absoliutiskos daugumos, tai paskiriami perrinkimai, kuriuose nubalsavimui statomu du kandidatus, gavusius daugiausia balsų. Jeigu abu kandidatai gauna lygų balsų skaitlį, tai dalykas nutariama losavimu.

Atskiros valstijos. Visos Vokietijos valstijos, išskiriant Alzacija-Lotaringiją ir dvi Mecklenburgo didžiausias kunigaikštystes, turi savo atskirus atstovų butus. Šios didesnės valstijos turi dviejų butų sistemą, ir kiekvienas naujas įstatymas turi būti abiejų butų patvirtintas.

Atstovų butų sutvarkyme tačias yra daug įvairumų. Mažesnės valstijos turi butus, susidedančius iš 12 iki 48 atstovų. Daugelyje valstijų atskiri luomai, lygiai kaip ir miestai bei kaimų distriktai renka savus atstovus. Tris laisvieji miestai (Bremenas, Hamburgas ir Subeckas) turi po 120 atstovų savo įstatymdavybės įstaigose.

Imperijos įstatai. Įstatai, liečiantieji visą imperiją, perėję federalę tarybą ir reichstaga, turi būti kaizerio užtvirtinti, ir po jais paskui turi pasirašyti dar imperijos kancleris (Reichskanzler).

Imperijos kancleris. Prūsų ka-

ralystės įgaliotinis federalėn tarybon yra josios pirmininkas; jisai yra kaizerio paskiriamas ir nešioja imperijos kanclerio vardą. Kancleris, kaip federalės tarybos pirmininkas, gali būti pakeistas kitu tarybos nariu. Kancleris yra vienintelis atsakomasai asmuo už visus imperijos reikalus, išskiriant tiksliai tuos, kurie liečia grynai karo dalykus. Jisai yra taipogi tarpininku tarp kaizerio, federalės tarybos ir reichstago.

Neturėdami vietos tolimesniam Vokietijos politiskojų sutvarkymo išaiškinimui, pastebėsimė nurodymu į tai, kad atskirų valstijų vidujinis susitvarkymas yra jųjų pačių dalykas. Todėl atskirose valstijose galima rasti įvairiausių valdymos formų.

UŽBAIGA.

Keleta žodžių paminėsimė dar tulas Vokietijos viešojo gyvenimo ypatybes.

Tikėjimas. Valstybinio tikėjimo išaiškinimui, pastebėsimė nurodymu į tai, kad atskirų valstijų vidujinis susitvarkymas yra jųjų pačių dalykas. Todėl atskirose valstijose galima rasti įvairiausių valdymos formų.

Sulyg 1900 m. tikybines statistikos, visose Vokietijoje išviso buvo 35,231,104 evangelikai protestonai, 20,327,913 Rymo katalikų, 6,472 grekų ortodoksų, 203,678 krikščionių, prigulinti prie įvairių sektų, 586,948 žydai, 11,397 priklausančiai prie kitų tikėjimų ir 5,938 be jokio tikėjimo nurodyti.

Apšvieta. Savo apšvieta Vokietija stovi tarp augščiausiųjų valstijų pasaulyje. Mokslas yra visuotinas ir privatinas visose imperijoje. Pradinių mokyklų 1906-1907 m. išviso buvo 60,584 su 9,737,262 mokiniais. Po vieną pradinę mokyklą ištenka kas 900 žm. Apšviestos išlaidų tais metais buta 26,000,000 sv. sterl. Apart tų valdyskų mokyklų, buvo užtais metais 643 privatinės mokyklos. Kaip augstai stovi pradinis mokslas, galima spręsti iš to, kad 1901 m. iš suvirė 2,000 karūmenės naujokų buvo tiksliai po vieną pilną bemokslį. Vėlesniame laike bemokslų nuošimtis, regis, nupulė dar žemiau.

Universitetų ir augstųjų technikos mokyklų Vokietijoje yra didelis skaitlius. Išviso universitetų yra 21. Augstųjų technikos mokyklų, lygių universitetams, yra išviso 10.

Kaslink knygynų, tai kiekvienas Vokietijos miestas jųjų turi. Didžiausias knygynas turi Munich ir Berlinas.

Gerame stovyje šiadien yra Vokietija. Ilgu ir uoliu darbu pasiekta augstos kultūros ir civilizacijos laipsnio. Tačias, tai, kas su tokiu dideliu vargu pastatyta, dabar, iškilus didžiausiam karui, gali būti į keletą mėnesių visiškai sunaikinta. Žydingi šalis gali virsti mirties, pelėnų, sielvartos ir skurdo vieta.

Kibirkštis.

Sakoma, kad Europoje karui pasibaigus, visa Europos mapa persimainys. Kaip ten bus — dar nežinia, bet Amerikos lietuvių laikraščių "mapą" tasi karas jau permainė.

Kazin, kaip ilgai tęsis dabartinė "lygsvara."

Prasidėjus karui, Amerikos laikraščiuose (ir mūsų, ir svetintautiškuose) atsirado tiek daug karų "expertų," kad plaukai ant galvos tiesiog šiausi. Galų pėsibazint, kad, Europon nuvežti, jie į 24 valandas padarytų galą kad ir didžiausiam priešiui.

Galja, kad kaizeris nežino apie juos! Tikrai pasamdytų...

Aną savaitę Chicagoje lijo lietuviškais dienraščiais. Kad tik saulutė neįdžiointų to lietaus!

Apsidairykite, vyrai! Ar neiškils pas mus karas dėl klausimo, kuris dienraštis yra pirmtinis?

Tai, kad Amerikos stebuklingi daktarai ir Philadelphiaus klinikos

butų dabar Europoje! Kokiu upeliu plaukty pinigai (jei tik butų) į jų kišenių... Net seilė varva!

Visuotinas seimas turės išristi taipogi, ką daryti su Gabriu ir kun. Gustaičiu. Man rodos, kad nerti nanon per Japoniją jiedvien butų pertoli. Dievuliau, kad tik nereikėtų dar vieno fondo steigti!

Girdėjau, kad mūsų ponai redaktoriai turi šermentis Baltimore. Sukalbėkime visi po tris "Sveika Marijas" už dušėlę, čyčiuje kėnciančią.

Pranešu skaitytojams, kad "Kibirkščių" redaktorius ponas Jurgis Spurgis išvažiavo prusokų mušt. Jei nepasėks Jurgio pėdomis, tai "Kibirkštis" ves žemiau pasirašęs Raulas Smičkis.

Melskimės visi, kad prusokai Jurgiui galo nepadarytų, ir kad jis greičiau sugrįžtų.

Kad prusokai neužmuštų, amžin... tfu, atleiskit!... gerbiamas Jurgis Spurgis į karą išlekt aeroplanu per Australiją.

Raulas Smičkis.

VIETINĖS ŽINIOS.

S. L. A. apskritys atsiliepė į karą. Antrasai Susivienijimo L. A. Kuopų apskritys turėjo savo reguliarį mėnesinį susirinkimą liepos 8 d. "Aušros" svetainėje. Susirinkime buvo svarstyta, tarpe kitų svarbių reikalų, vienas svarbiausių šios dienos klausimų — tai Europos karas. Vienbalsiai nutarta, kad savo išvažiavimui, kuris turi atsitikti rugpjūčio (Sept.) 6 d. Leafy Grove, buta padaryta daugybė vėliavų ant lazdelių ir kad iš jų pardavimo visas gautasai pelnas butų paaukanta selpinui nukentėjusių brolių Lietuvoj laike karo.

Buvo skaitytas "Lietuvos" editorialas, tipės pereitame "Lietuvos" numeryje, kame kviečiama šaukti Amerikos Lietuvių Seimą ir steigti gelbėjimo fondą.

Apskritys vienbalsiai tam pritarė ir pageidauja, kad toks fondas butų kuogrečiausiai įvykdytas.

Antro Apskričio Valdyba.

Kun. Gustaičio ir J. Gabrio prakalbos. Praeitą nedėdieno vakarą sv. Jurgio parapijos svetainėje, Briedeporte, buvo prakalbos, parengtos atvykusiems iš Europos kun. M. Gustaičiui, Suvalkijos "Žiburio" draugijos pirmininkui, ir p. J. Gabriui, vedėjui Informacijos Biuro Paryžiuje.

Kun. Gustaitis savo prakalboje ilgiau apsisoto prie aiškinimo reikšmės, kurią moteris turi šeimynoje ir viešajame gyvenime. Daugeliu pavyzdžių

kalbėtojas prirodinėjo savo mintį. Lietuvių visuomenė reikalinga apšviesti ir gerai išaukštėti moterij. O tam atlikti lietuviai turi tiksliai vieną įstaigą, butent: "Žiburio" progimnaziją mergaitėms Mariampolėje. Progimnazijai butinai reikalingi savi namai. Esą jau surinkta tokiems namams statyti 20,000, 22,000 rub., bet to maža, ir visai lietuvių visuomenė reikią prisidėti prie "Žiburio" progimnazijos sušelpimo. Kad veikiausurinktus reikalingąją sumą, kalbėtojas ir atvykęs pas Amerikos lietuvius.

Toksa daug-maž kun. Gustaičio kalbos turinys, ar bent pamatinės mintis. Nesileidžiant į prakalbos turinio gvilidenimą, reikalinga pažymėti kun. Gustaičio iškaltumas, kuriuon jisai, kiek mums žinoma, į savo pamokslus Mariampolėje, nuolatineje kun. Gustaičio gyvenimo vietoje, sutraukdavo nekartą būrius atydzijų klausytojų, kaip katalikų, taip ir nekatalikų.

J. Gabrys kalbėjo apie dabartinę krizį Europoje ir galimas jojo pasekmes. Kiek aukų išviso surinkta — neteko sužinoti. Žmonių buvo prisirinkę vidutiniškai.

Panedėlyje kun. Gustaitis su p. Gabriu kalbėjo Town of Lake dalyje.

"Aušroje." "Aušros" i kuopa turėjo savo susirinkimą dėl išrišimo nesusipratimų, kilusių tarp kuopos užveždos p. Mišeikos ir valdybos. Pirmiausia susirinkimas išklausė pranešimą komisijos, kuri buvo išrinkta tam dalykui iširti. Toliaus duota pasiūlyskinti abiem pusėm, t. y. ir p. Mišeikai ir valdybai. Paskui, po 10 minučių pertraukos valdyba pastatė griežtą reikalavimą: arba ją, arba p. Mišeiką paluosuoti nuo pareigų pildymo. Susirinkimas priėmė Valdybos rezignaciją. Išrinkta nauja valdyba.

"Birutės" susirinkimas. Rugpjūčio 11 d. buvo "Aušros" svet. "Bir." dramos skyrus metinis susirinkimas. Skyrus pirmininku pasilikio p. Glebaitis. Finansų ir protokolų priedermes pildys p. Elzbergis. Išrinkta laikinai rezisierius, kol skyrus neris asmens višam sezonui rezisieriauti. Pirmasai "Birutės" vakaras šiame sezone bus sekantį mėnesį. Rušiamasai vaidinti "Lytomanus," 4 veiksmų drama, Dviejų Moterijų parasyta.

Svetimos kalbos Chicago Viešajame Knygynne. Praeitą nedėdieno vakare Chicago Viešojo Knygyno direktoriai įsteigė skyrų knygų svetimos kalbose. Iki šiol, tiesa, knygyne buvo knygų ir svetimos kalbose, tačias jos buvo drauge su angliskomis ir, kita puse vertus, skyriai daugelyje kalbų buvo labai prasti. Pavyzdžiui, lietu-

'Lietuvos' Extra Priedas.

Europoje iškilo didelis, baisus karas. Musų tėvynė, Lietuva, yra pačiame to karo sukuryj. Budama tarpe tikrosios Vokietijos ir Rusijos, ji yra, tarsi, tas pirštas, pagriebtas tarp replių. Kokias baisias žinias-naujienas mums gali atnešti kiekviena valanda, mės to nežinome. Bet mės žinome, kad tų žinių yra ir bus daug, ir lietuvių jų su nekantrumu laukia.

Musų laikraštis yra prisiruošęs, ir skaitytojai gaus kiekvienam "Lietuvos" numeryj sutrauką visų svarbiausių žinių iš karo lauko už visą savaitę. Tačias tų žinių iš karo lauko yra taip daug, kad reguliariškam "Lietuvos" numeryj jos visos sutilpti negali. Apart to, ir skaitytojai galėtų jas gauti tik sykį į savaitę.

Todėl nuo pereinio nedėdienio "Lietuva," apart savo reguliariško numerio, pradėjo leisti kasdien extra priedą iš dviejų puslapių tokio pat didumo, kaip "Lietuva."

Šiame priede telpa kasdien vėliausi telegramai ir straipsniai iš karo lauko. "Lietuvos" extra priedas išaina su paveiksiais ir visi skaitytojai gali jį gauti, primokėdami po 50 centų į mėnesį.

Kasdieniniai extra priedai išeidinės kasdien vakare, išskyrus nedėdienius. Nedėdieniais ir šventėmis priedai nešeidinės, nebent atsitiktų kas nors labai svarbaus.

Atskiri "Lietuvos" extra priedo numeriai yra pardavinėjami Chicagoj po 2 centus už kopiją, o visur kitur—po 3 centus. Vienok prenumerata už šiuos priedus turi būti apmokėta ne mažiaus, kaip už mėnesį laiko ir pinigai turi būti prisiųsti už ją iškalno.

Užsisakydami šį priedą apie karą, skaitytojai turi prisiųsti sykdu su užsakymu 50 centų arba daugiau (sulyg to, už kiek mėnesių nori užmokėti), ir turi paduoti savo aiškų vardą, pravardę ir pilną adresą. Užsisakydami, adresuokit taip:

"LIETUVA—PRIEDAS," 3525 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Padėdami išleidimui šito didelio kasdieninio priedo daug darbo ir didelius piniginius iškaščius, mės pasitikime, kad tuomi užganėdinsime musų skaitytojų ir lietuvių visuomenės norus ir kad jie, todėl, moks šituos musų pasistengimus tinkamai apkaunuoti.

"LIETUVOS" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausią ir tvirtiausią Lietuvišką Banką Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimt bagočiausių Budinku ant Bridgeporto.

PRIMA pinigų taupinimui nuo vieno doliaro iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir šortus ant lengvų išmokėčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago išlektuotojų jų pinigų, paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant ruskų.

SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA šifortas ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulo pasportus važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čėkiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokėtis. Čėkiai yra praktiškiausias ir lengviausias būdas vedimo rokundy biznyje. Jokis biznierių be banko čėkių negali šiandien atsikandį savo biznį vesti.

PADARO Dovernastis ir visokius kitus rejeentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Atvažiauvusius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

"LIETUVOS" AGENTAI.

ATHOL, MASS.

Kaz. Granickas, 28 Essex St.

BALTIMORE, MD.

L. Gawlis, 1834 N. Castle St.

Vincas Zelvis, 520 W. Conway St.

BROOKLYN, N. Y.

J. Ambrozėjus, 120 Grand Ave.

Vincas Danuora, 229 Bedford Ave.

BURLINGTON, N. J.

S. Petrunas, 413 Earl St.

Pas šiose mūsų agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar ant pusę metų ir užimokėti.

CAMBRIDGE, MASS.

Pet. Batkevičius, 877 Cambridge St.

CICERO, ILL.

A. K. Boczkus, 1318 So. 49th St.

GRAND RAPIDS, MICH.

C. Kentralis, 448 Leonard St. N.W.

GARY, IND.

Ant. Melkins, 1109 Jefferson St.

HERRIN, ILL.

J. T. Adomaitis, 820 So. 16th St.

CHICAGO, ILL.

Juozas Aleksa, 8374 Rerkoff Ave.

Juoz. Brankis, 3327 Lowe Ave.

Ed. Butkevičia, 3153 Emerald Ave.

John Bimba, 1801 S. Johnson St.

Antanas Grisius, 708 W. 17th Pl.

W. Galzauskas, 10759 S. Michigan Ave.

Adomas Jodelis, 1709 Rublo St.

Julius Kaupas, 2222 W. 24th St.

J. A. Rimkus, 920 W. 56th Pl.

Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.

Ant. Zelny, 3240 S. Morgan St.

INDIANA HARBOR, IND.

B. Yastulis, 3804 Deador St.

Petras Kurkulis, 415 Middle St.

KENOSHA, WIS.

M. K. Petrauskas, 415 Middle St.

LEWISTON, ME.

K. Vilaniškis, 14 Summer St.

KENOSHA, WIS.

J. Sukelis, 712 Park St.

LOS ANGELES, CAL.

P. O. Mankus, 319 Germann Bldg.

MELROSE PARK, ILL.

Wlad. Valisvili, 2219 Lake St.

MINERSVILLE, PA.

J. Ramanauskas, Box 538.

NAUGATUCK, CONN.

J. J. Inamaitis, 4 Curtis St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

PITTSBURG, PA.

J. Kazakevičia, 103 N. Main St.

J. S. Vaskevičius, 72 N. Main St.

NEW YORK,

A. Lesnaukas, 125 E. 7th St.

NEWARK, N. J.

V. Ambrazevičius, 178 Ferry St.

NEW BRITAIN, CONN.

M. J. Choponis, 510 Main St.

PETERSON, N. J.

A. Varskevičius, 70 Lafayette St.

PITTSBURG, PA.

Baltušaitis Bros., 24 So. Fifth Ave.

John A. Ignatius, 46 So. 22nd St.

Pius Zaviackas, 445 Staum St.

Juoz. Petrikas, 1514 Ross Ave.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

VISOKIUS
Spaudos

DARBUS

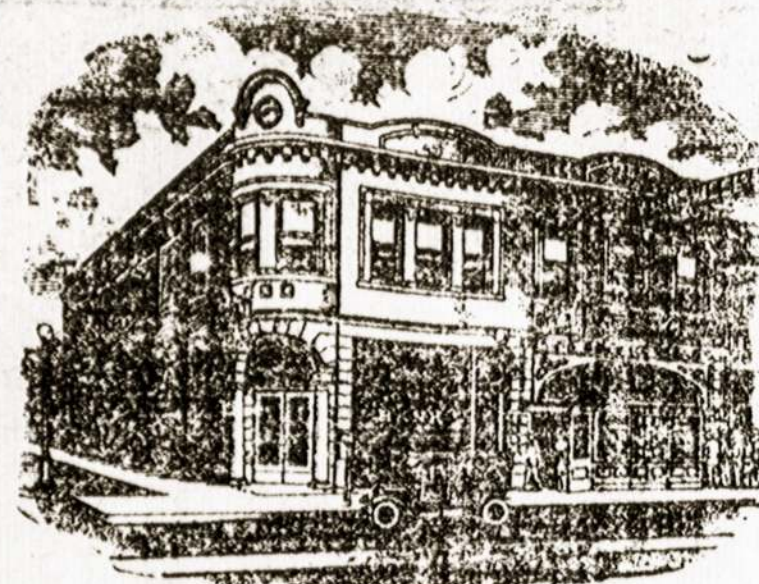
Atlieka greitai
pigiai
ir
graziai.

Kaip tai:
Knygas,
Konstitucijas,
Vizitines ir Biznio
Korteles,
Uzprašymus
Ant vestuviu,
Perstatymams ir
Baliams
Programas,
Afišas,
Tabeles,
Cirkuliorius,
Bankos čekius,
Laiškams ir
Konvertams
Antgalvius,
Biznieriams
Sieninius
Lietuviškus ir
Angliškus
Kalendorius,
Etc. Etc.

Naujausio stillaus
raidės
grazi spauda.

'LIETUVOS' SPAUSTUVE

3252
South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

New City Savings Bank

A. J. BIERZINSKI, Pres.
4601 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

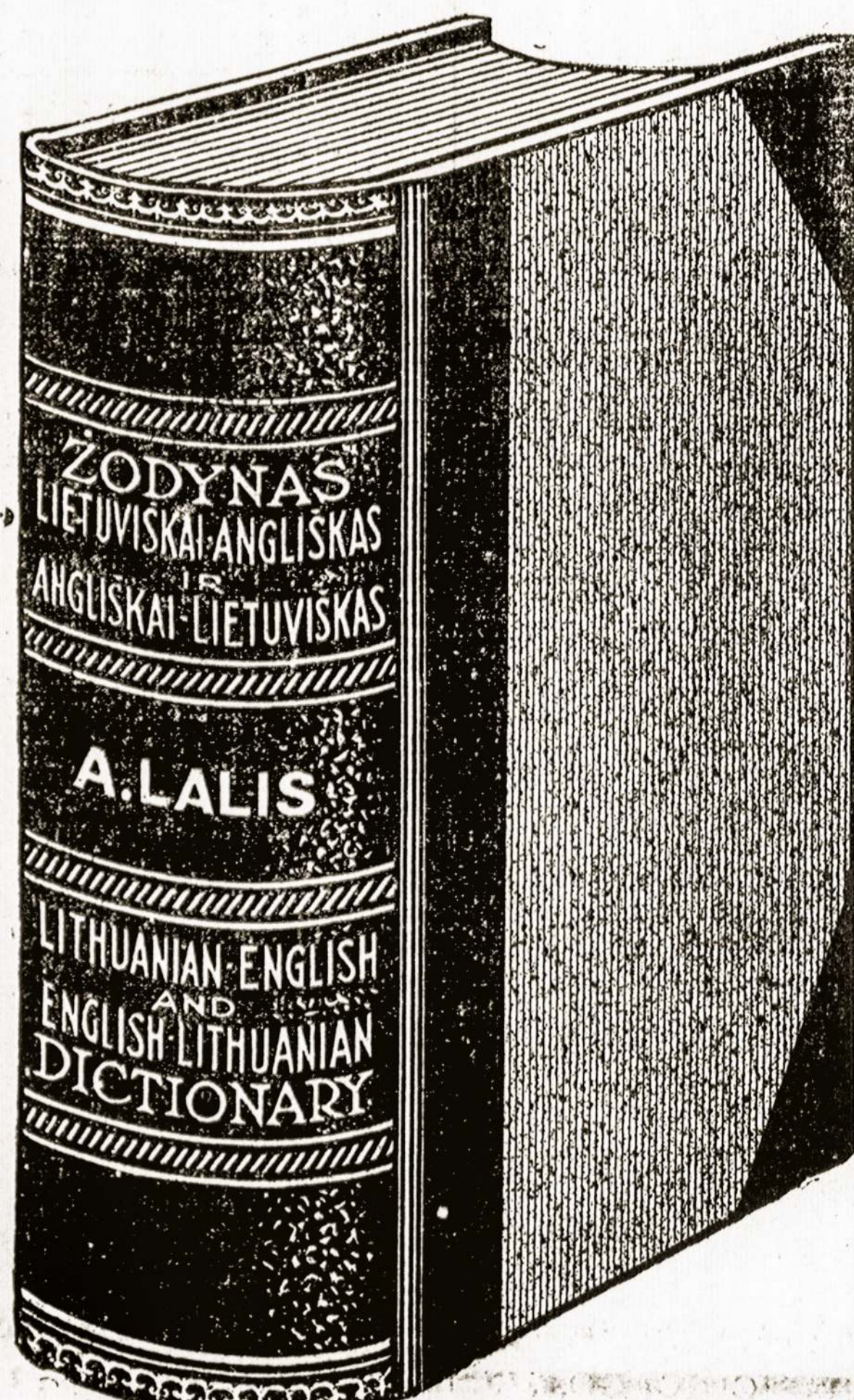
AR ŽINAI

KADA IR IS KUR GERIAUSI IR GREICIAUSI LAIVAI ISPLAUKIA IR KIEK SIFKORTE KASTUOJA — Parašyk mums atvirutę paduodant savo vardą, pravardę ir tikrą adresą, o mes atgalia pačia prišysime pilnus padavėjimus.

AR SIUNTEI KADA PINIGUS PER MUSŲ BANKA? — Prišysk mums savo adresą, o mes pasiysime mūsų rutinį kainas ir reikalingas blankas.

Mes aprūpiname visus Bankinius ir Seno Krašto reikalus pigiai, greitai ir tinkamai. Kiekvienam reikalo kreipkitės į mūsų.

Kur Galima Rasti Tukstančiai?

Daugelis žmonių, atvykę į Ameriką, padarė čia tukstančius. Kokių būdu? Nes jie išmoko anglų kalbą, ėjo biznin ir, aičiu anglų kalbos žinojimui, savo reikalus galėjo vesti su visais Suv. Valstijose gyvenančiais žmonėmis. Pirma žingsnis ir pamatas savo laimei jie padarė, kuomet pradėjo mokintis anglų kalbos. Jei tukstančiai pasiekė savo laimę tokiu būdu, kodėl Tamistai tas negalima? Kiekvienas lietuvis dabar lengvai gali tai atsiekti, nes gali įgyti "Lietuvos" Lietuviškai-Anglišką ir Angliškai-Lietuvišką Žodyną, didžiausį, rupestingiausiai sutaisytą ir suliginamą pigiausį žodyną, kokis kuomet nors pasirodė tarp lietuvių. Su šio Žodyno pagalba ir nemokantis gali viską perskaityti ir suprasti angliškai. Trečioji Žodyno laida jau baigiasi. Pasiskubinkite! Kaina abiejų dalių — \$6.00, puikiose, brangiuose ir drutuose apdaruose (kaip ant paveiklo) — \$7.00. Lietuviškai-Angliškąjį Dalis — \$2.00, gražiose apdaruose — \$2.50. Angliškai-Lietuviškąjį Dalis (su nurodymu, kaip tarti kiekvieną anglišką žodį) — \$3.00, drutais ir dailiai padirbtais aptaisais — \$4.00. Reikalaukite knygelės su žodyno aprašymu. Išsiučiama uždyką. Žodyną išsiųsdami, ar knygelės su aprašymu reikalaudami, rašykite:

LIETUVA PUBLISHING CO.

A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

UŽSIRASYKITE SAU AR SAVO GIMINEMS LIETUVOJE

Pažangiosios paklaipos dienraštį "LIETUVOS ŽINIĄS" ir "LIETUVOS UKININKĄ" per šiuo laikraščio generalo agentūrą Amerikoje. Prenumerata "LIETUVOS ŽINIĄS" Amerikoje: metams \$6.00, pusel metų — \$3.00, norintgi gauti du kartu savaitėje po 3 num. antsyk, metams — \$4.30, pusel metų — \$2.15. Lietuvoje: metams — \$3.20, pusel metų — \$1.60. "LIETUVOS UKININKO" prenum. metams Amerikoje — \$2.20, pusel metų — \$1.10; Lietuvoje — metams — \$1.65, pusel metų 85 centai.

Gener. "L. Ž." ir "L. U." Agenturoje Amerikoje galima gauti visos Europos leidimo knygos. Reikalingi yra agentai. Užsakymus ir pinigų siųskite Bendrovės vyriausiam atstovui Amerikoje šiuo adresu:

V. K. RACKAUSKAS,
Madis. Square Stat. Box 204. New York, N. Y.

"JAUNOJI LIETUVA"

MENESINIS MOKSLO IR LITERATūros LAIKRASTIS,
64 PUSLAPIŲ DYDIO, IŠEINA CHICAGOJE
NUO VASARIO MENESIO, 1914 M.

Galvinti jaunąją Lietuvos dvasią:

Saugoti, kad nesantų ir nebūtų sendinama siaurose užskirtimo ir fanatizmo ribose lietuvių mintis; Galvinti šviesų laikotarpį mūsų gyvenime ir literaturoje, —

Tai yra "Jaunosios Lietuvos" uždavinys. Visi jaunieji dvasioje lietuvių rašytojai kviečiami bendradarbiauti "Jaunojo Lietuvos".

Išėjo iš spaudos jau penktas numeris. "JAUNOJO LIETUVA" leidžia bendrovė, inkorporuota sulgy Illinois valstijos įstatymų. "JAUNOSIOS LIETUVOS" prenumerata metams \$3.00; pusel metų — \$1.50; atskiras numeris 25 centai.

Tatui užsirašykite tuojau, adresuodami:

"JAUNOJI LIETUVA"

4611 So. Paulina St. Chicago, Ill.

SUSIVYENIJIMAS

ISTEIGTAS 1886 M.

Kiekvieno lietuvių privalumu yra prisidėti prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:

\$150 \$300 \$600 \$1000

Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pašalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18. Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA

ANTANAS A. ŠLAKIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose). Peržiūri abstraktus ir padirba visus kitus legališkus dokumentus.

MIESTO OFISAS:
Room 1014 Association Bldg.
19 So. LaSalle St.
CHICAGO

Telephone RANDOLPH 5246

BRIDGEPORTO OFISAS:
3255 So. Halsted Street
(Priešais 33-čią gatvę)
VAKARAI: nuo 7 iki 9 val.,
išskiriant nedėlias

Telephone DROVER 5326

D-rė Maria Dowiat-Sass

Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1208

Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
tikslai iki 9:00 kiekvieną rytą

Europos Karė Gali Padaryti Amerikoje Geriausius Laikus.

Dabartinė Europos karė yra didžiausia, kokia kada nors sviete buvo. Joje kariauja ne vien Vokietija su Rusija, bet visos Europos viešpatystės. Šita karė ne vien kad išmuš šimtus tukstančių žmonių, bet išdegins miestus, kaimus ir fabrikus, išgriaus tiltus ir geležinkelius, išnaikins javus ir viską, kas gyvenimui reikalinga. Pasibaigus karėi, Europa neturės nei duonos, nei namų, nei drabužių, nei padarų ir tą viską bus priversta pirkti iš Amerikos. Amerika turės dirbti dieną ir naktį su visais darbininkais, kad spėti pristatyti tą viską, ko Europa reikalaus.

Tokių būdu Amerikoje bus didžiausia darbymetė ir geriausi uždarbai, koki kada nors čia buvo. Pakils čia ne vien išdirbystė, bet ir visoki biznis.

Todėl dabar čėdykite pinigų, kad, karėi užsibaigus, turėtumėte už ką parsikviesti savo alkanus giminės iš Europos, kurie ten liks gyvi, nes Europoje bus badas ir maras. Čėdykite pinigų, kad, prasidėjus geriems laikams, turėtumėte už ką biznį pirkti ir pasidaryti daugiau pinigų, kada bus tam proga.

Jei perkate preptes, tai pirkite jas ne laukuose, bet mieste, tokioje vietoje, kurioje galima biznį daryti ir kurioje properčių kainos kyla, kad jusų įdėti pinigai atneštų jums antrus pinigų.

Geriausia bizniui vieta yra tai Halsted gatvė, tarp 31-mos ir 33-čios gatvių. Čia yra didžiausias žmonių susitelkimas, didžiausi biznio namai statomi, ir properčių kainos kyla. Čia dar šiandien galite pigiai pirkti namus ir lotus, o laikams pagerėjus jų kainos kils, ir tie, kurie čia preptes turės, galės pasipiginauti.

Mes čia dar turime pardavimui keletą labai gerų biznio namų ir lotų. Jei manai pirkti, tai ateik pas mūsų pirkti pigiau kaip kitur. Mes nereikalaujame visų pinigų; įmokėk tiek, kiek gali, o likusius pati namo randa išmokės, nes mūsų visi namai neša geras randas.

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PUIKI FARMA

Didelė farma iš 325 akierų, tame apie 200 akierų išdirbtos žemės, o reikšas miškas ir ganyklos. Žemė nesunki išdirbtumui, gera kornams, bulvėms, javams ir daržovėms. Tikslai keturios angl. mylios nuo strytkarlo ir geležinkelio ir tik 6 mylios nuo miesto. Puki vieta. Aplink daug lietuvių fermerių.

Ant farmos visi naujausi ūkiški įtaisymai ir įrankiai. Sallo (raugulimui kornų) ant 25 karvių, tartokas lentų pjūvimui, geri budinkai; 4 arkllai, dvi poros jaučių, 16 karvių ir t.t. Viena mylia nuo "krymeri", kur sviestą dirba ir visa plėna superka. Mokykla ant farmos lauko. Parduodama su visais žemėniniiais javais. Savininkas pats prižiūri negali. Todėl parduos ant lengvų išlygų, gali parduoti visą farmą, arba dalimis (nes susideda ji iš dviejų farmų viena prie kitos), gali išmainyti ant gero namo mieste. Kas nori artimesnių žinių, tegul atsišaukia adresu:

UKININKAS,

260 E. Main st.,

Amsterdam, N. Y.

Turek Savo Namuose

Geriausią Degtinę* (arielką) jei nori būti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Doktorai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye

Kaipso Skanų, Tvirtų ir sveiką gėrymą Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikiausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Salnuose
STRAUS BROS. CO. Išdirbėjai, DEPT L. CHICAGO, ILL.
216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. PODLASKI Lietuvių agentai

Rusiškas Dovieerennastis,
Pasportus, Affidavitus,
Kontraktus Pirkimo Namų ir
Biznių ir Visokius kitus Rejentališkus Raštus Geriausia Padaro

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

Iškolektuoja vekselines paskolas, algas, dalis ir pinigų, paliktus kitose bankose Amerikoje ir Europoje greitai ir pigiai.

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

A. OLSZEWSKIO BANKOJE
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

BIURO VALANDOS:

Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 6 iki 9 vakarais
Nedėliomis nuo 9 iki 12 rytais

Kur tu nebuši — m'ieste, priemiesty arba tolimame sodžiuvė — tu visur rasi Bell telefonus.

Miestuose yra Bell stotys kiekviename bloke. Už miestų Bell telefonų yra 10,000 vietose, kur nėra geležinkelių ir 5,000 vietose, kur nėra nei krasos.

Nieko nėra pasaulyj, kas taip būtų išsiplatinęs, kaip Bell patarnavimas.

Vartok vietinį ir Long Distance telefoną apsciai.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100